

Комунистическата власт и Бялото братство
(непубликувани документи)

Част II

Живко Лефтеров

(Продължение от Т. V-VI на Годишника)

№ 50

**Уведомително писмо от Братския съвет до Комитета за избор на нови
двама члена на съвета**

21 март 1958 г.

Другарю Председател,

Съобщаваме Ви, че Върховният братски съвет на нашата верска общност избра за допълнителни членове на Братския съвет в София, следните членове на братството ни:

Никола Христов Гръблев, пенсионер, живущ в гр. София

Желю Ганев Марков, кооператор, живущ в гр. София

Избирането е направено чрез декларации-протоколи, подписани по места (по местожителство) от всеки член на Върховния братски съвет.

Новоизбраните членове уведомихме за избирането им.

Д този избор, състава на Братския съвет в София е: Борис Николов, Боян Боев, Жечо Панайотов, Паша Теодорова, Симеон Симеонов, Никола Гръблев и Желю Ганев.

Молим да вземете бележка от това наше съобщение.

С другарски поздрав:

Верска общност „Бяло братство” за Братския съвет:

Председател: *Бор. Николов*

Секретар: *Ж. Панайотов*

ЦДА, ф. 165, оп. 7, а.е. 164, л. 1. Оригинал. Машинопис.

№ 51

**Изложение от Братски съвет на Бялото братство до Президиума на НС,
МС, ЦК на БКП и Комитета с молба да бъде утвърден уставът на
общността и да ѝ се признае правото да не заплаща данъци върху
даренията**

31 март 1958 г.

Другарю Председател,

В България съществува от 60 години религиозно, духовно общество „Бяло братство”, основано от Учителя П.К.Дънов. В своите беседи и лекции той е тълкувател и продължител на Христовото учение, което обединява хората чрез Любовта към Бога. То примирява хората и ги призовава към братски живот, към мирен труд и взаимопомощ. „Бялото братство” е едно напредничаво обществено явление, самобитно, оригинално, възникнало и развило се сред български народ. Последователите на това учение са трезвеници, вегетарианци, привърженици на един прост, хигиеничен, природосъобразен живот.

През 1949 год. когато се обнародва Закона за изповеданията, Дирекцията на изповеданията при която бяхме регистрирани, ни покани да свикаме среща на ръководителите на Братството в цялата страна, за да изработим устава на верска общност „Бяло братство”. Срещата се състоя през м. април 1949 г. в гр. Айтос и се изработи проектоустава. След това Братският съвет ведно с Дирекцията на изповеданията прегледаха устава и внесоха в него някои малки изменения приети както от Дирекцията на изповеданията, тъй и от Братския съвет. Тъй приготвен, уставът беше окончателно одобрен и представен още през 1949 г., остана само да бъде подписан.

От тогава до сега, дейността и управлението на нашето верско общество е в пълно съгласие със Закона на изповеданията, устава и другите закони в страната, с оглед на целта на същото, изложена в поменатия по-горе, приет и окончателно одобрен устав. Същият е бил представен своевременно в предвидения тримесечен срок, съгласно чл. 30 от Закона за изповеданията. До днес този устав, макар приет и окончателно одобрен, не е все още подписан, поради което нашето верско общество не е могло да се регистрира и да се определи в юридическа личност. Това положение изключва активната и негативна легитимация в отношенията ни с отделни физически или юридически лица.

Основавайки се на своята верска религиозна дейност, резултат от която са граждани с високо съзнание за своите задължения към властта и обществото и в това направление се създава духовен растеж за един чист, нравствен живот, ние сме религиозно верско общество, с всички задължения и права на религиозните култове в България.

Така изяснено нашето фактическо положение и узаконено с нашия окончателно одобрен устав /неподписването на същия не спира неговото задължение на вътрешно управление/ и включени като религиозен култ, ние имаме правото да се ползваме с правата на всички останали религиозни култове, а по-специално, да бъдем освободени от данъци /с изключение данък общ доход от наеми/, с каквото право се ползват религиозните култове, напр. Българската евангелска методистка църква – БЕМЦ.

Въз основа на всичко гореизложено, ние молим:

1. Да се подпише окончателно одобрения устав в законния срок, съгласно чл. 30 от Закона за изповеданията от 1959 г., за да се регистрира нашето Българско религиозно верско общество в юридическа личност.

2. Да се признае правото ни да не плащаме данъци върху суми, постъпили като периодически принос и други вноски давани в помощ на

нашата религиозна дейност, защото и ние сме включени в религиозните култове, със същите права и задължения.

Нашата молба е законосъобразна и затова очакваме да се уважи в най-скоро време и с това ни се даде възможност да установим и докажем, че цялата ни дейност е била свързана с нашето положение на религиозен култ, за каквото сме признати, както и БЕМЦ.

С п о ч и т а н и е:

Верска общност „Бяло братство”

Братски съвет:

Бор. Николов

П. Теодорова

Б. Боев

Ж. Панайотов

Н. Гръблев

Ж. Ганев

ЦДА, ф. 165, оп. 7, а.е. 167, л. 2 с гръб. Оригинал. Машинопис.

№ 52

Изложение от отстранения член на Братския съвет Никола Антов и негови съмишленици до Комитета с искане за премахване на ръководството с председател Борис Николов и създаване на комисия, която да проведе избор на нови ръководители на братствата в страната, нов братски и контролен съвети

3 април 1958 г.

Другарю Директор,

Известни Ви са вече резултатите от финансовата ревизия, извършена от ревизорите на Държавния контрол на верска общност „Бяло Братство”, София - кв. Изгрев.

В докладите на ревизорите са изнесени данни, с които се обвиняват членовете от Братския съвет: Борис Николов Дойнов, Жечо Панайотов Жеков, Боян Димитров Боев и Параскева Петрова Тодорова, в систематично нарушаване на финансовото и данъчно законодателство и други правителствени закони и наредби с това те са причинили големи материални щети на общността, в начети на данъци, глоби, лихви и такси, и на държавното съкровище, като с това са изложили верската общност „Бяло Братство” както пред нашата демократична социалистическа власт, тъй и пред БЪЛГАРСКИЯТ НАРОД.

Констатираните нередности от финансовите ревизори се съвпаднаха-потвърдиха с дадените Ви сведения преди ревизията от доклада на двамата члена от Финансовия съвет през месец ЮНИ миналата година, който доклад не се допусна да се прочете пред Софийското Братство от горните членове на братския съвет. И тога сега е ясно, защо тази група, трябваше да прибегва и до грубости за да проваля всеки опит да се изнесат нередовностите по нашата материална отчетност.

Председателят Борис Николов Дойнов и касиер-счетоводителя Жечо Панайотов Жеков са начетени с големи суми, които са отклонени от братските средства.

Същите са взели през 1946 год. от бившия домакин Манол Иванов без решение и знанието на Братския съвет златната и сребърната наличност описана към 1 януари 1945 год.

Златните монети и ценности са укрити и недеklarирани пред Б.Н.Банка, съгласно 986-то постановление на Министерския съвет от 22 декември 1952 година, поради което Народната милиция ги конфискува след като ги откри. Пред финансовите ревизори същите не представиха описите на тази наличност на златните монети, както на сребърната и книжната наличност и затова нито милицията, нито ревизорите на Държавния контра можаха да установят същата.

Счетоводителят Жечо Панайотов Жеков не представи всичките описи и на описаното имущество от Финансовия съвет към 1 януари 1945 год.

Боян Димитров Боев също не е представил на ревизорите 13 кочана, една тетрадка, чекова сметка и пощенска спестовна книжка за да се установи по тях получените суми за сметка на братската каса.

Освен тези нередовности, тази група, която продължава да представлява братския съвет, напълно разполага с братските средства, както преди, тъй и сега, държи в своите ръце хора, които ги поддържат тук и в провинцията, облагодетелствана и с синекурни длъжности, като заблуждават членовете на общността за истинското положение на същата преди, през време и след ревизията на същата.

През месеците януари, февруари, миналата година, Борис Николов Дойнов, в тайни събрания на ръководителите в гр. гр. Стара Загора и Айтос е заблудил същите за финансовата и счетоводна отчетност, повдигната тогава от бившия счетоводител Коста Стефанов Киров и ръководителите са дали своята поддръжка нему и на неговата група в братския съвет, вместо да се вслушат в съветите на счетоводителя, за да се турне финансовата ни отчетност в законен и добър ред.

През месец юни 1957 година, същата група начело на Борис Николов Дойнов отстраниха със своите терористически действия двамата членове от Финансовия съвет, да изнесат доклад пред Софийското братство, за финансовото положение на братството от 1945 година и за безконтролното изразходване средствата на същата.

Окуражени от този си "успех", те отново с неверни протоколни данни и сведения, подведоха ръководителите членове на Върховния съвет, които взеха неправилно, едностранно решение за разформироването на Финансовия съвет, и изключиха от братския съвет члена на същия Никола Антов като неудобен и освободиха от длъжност счетоводителя Коста Стефанов.

Същата тази група в края на месец февруари т.г. след като им станаха известни начетите от финансовите ревизори, изпратиха куриер, Влад Лазаров Пашов, за да събере подписите на ръководителите и някой членове върху едно писмо написано от самите тях, с които се възвестиха за мъченици и герой, и помолиха ръководителите да застанат зад тях, като изберат предложените от тях още двама члена за братския съвет: Никола

Гръблев и Желю Ганев, от които последния Желю Ганев е напълно подходящ за тяхната терористична група.

При гореописаните обстоятелства, долуподписаните членове от общността Ви молим, да ни разрешите и одобрите следното: За да се премахне тази терористическа група, която е незаконно избрана, но със средствата на общността с които разполагат те спечелиха поддръжката от групи тук и в провинцията, трябва да ни одобрите една петчленна комисия, която да произведе редовни избори в клоновете на ръководители които са останали такива още от преди 9.IX.1944 година.

Новоизбраните ръководители да се съберат на редовно събрание и изберат съгласно депозирания при Вас устав, Братския и Контролен съвети, които също не са избирани и преизбирани от 1 януари 1945 година.

Така устроено новото ръководство на общността да постави в законен и добър ред същата, като ликвидира с начетите и нередовностите, констатирани от органите на Държавния контрол и всички органи на държавата, като се спазват в бъдеще всички законоположения.

За такава петчленна комисия ние Ви препоръчваме следните лица, а именно: 1/ Никола Антов Вълчев; 2/ Симеон Харалампиев Симеонов; 3/ Начо Петков Купенков; 4/ Йордан Харалампиев Симеонов; 5/ Тодор Божков; 6/ Ганчо Ганчев Ганчев; 7/ Люба Дапкова Иванова; 8/ Димитрина Атанасова; 9/ д-р Радка Давидова Прокопиева; 10/ Вичка Пенева Паскалева.

Следват подписи:

N. Антов

20 подписа на членове на братството

ЦДА, ф. 165, оп. 7, а.е. 165, л. 1-3. Оригинал. Машинопис.

№ 53

Изложение от Братски съвет на Бялото братство до Президиума на НС, МС, ЦК на БКП и Комитета с молба да бъде утвърден уставът на общността и да ѝ се признае правото да не заплаща данъци върху даренията¹

21 април 1958 г.

Другари,

На 1 март 1949 г. бе публикуван в Държавен вестник, бр. 48 Закона за изповеданията. В законния тримесечен срок, съгласно чл. 30 от същия закон, предадохме нашия устав на тогавашната дирекция на изповеданията, който бе одобрен и представен още през 1949 г. за подписване.

От 1949 г. до днес нашия устав остана неподписан, поради което нашето братство не можа да се регистрира пред съда като юридическа личност.

При това положение Братството провежда своята културно-просветна дейност по Закона за изповеданията и по указанията на нашия одобрен, но

неподписан устав, без права и задължения на една узаконена юридическа личност.

Изхождайки от гореизложените факти, които определят оправянето на едно съществуващо братство, заело едно голямо и видно място в нашата общественост, ние поставяме пред Вас въпроса за правното положение на верска общност „Бяло братство” в страната.

Ние очакваме този въпрос да се разреши въз основа на законните права, каквито имаме: да съществуваме и работим като юридическа личност. Вие ще намерите нашите основания за законни и сме убедени, че ще наредите на Комитета по въпросите на Бълг[арската] Православна църква и религиозните култове да се подпише нашия устав, какъвто трябва да имаме по силата на Закона за изповеданията.

За културно-просветните идеи, каквито има нашата верска общност „Бяло братство”, даваме следното кратко изложение:

Бялото братство съществува повече от половин век сред българския народ, като религиозно обществено движение. То е продължение на богомилството и е носител на същите идеи и живот. Бялото братство в България е религиозно, духовно, философско, обществено движение с общочовешко значение. В нашата общественост то заема видно място и това право трябва да му бъде признато от отечественофронтовската власт.

Нашият учител П. К. Дънов, основоположник и създател на обществото, не е само проповедник, но и педагог, мислител и музикант със световна известност. Той учи хората на чист, трезвен и природосъобразен живот. Като философ той е засегнал почти всички въпроси, които вълнуват съвременния човек. Като педагог, той е дал ценни методи за възпитание на човека, за поддържане на неговото здраве, за развиване добрите заложби у него. Учителят е създател на значително музикално творчество.: песни, художествени музикални пиеси върху които тепърва музиколозите ще има да се произнесат. Той е създател на ценни гимнастически упражнения, ритмични и хигиенични, придружени с музика, един метод за хармонизиране на човека със силите на природата. Учителят създаде едно общество, Братството, проява на здрав колективен живот, основан на вярата и обичта към човека, затова се нарича Братство. Живота на Братството е положен на религиозна основа, но той се изразява в ред хубави колективни прояви: обща работа, общи екскурзии и летувания в планините, гимнастически упражнения, общ музикален живот и др. Това е живот на един здрав колектив. Нашите последователи в своето мнозинство са добри производственици, членове на ТКЗС, отличници и ударници на предприятия и учреждения, високо съзнателни работници. Членовете на Братството са трезвеници, с най-добро гражданско поведение, граждани които спазват обществения ред и имат чувство на отговорност. Братският живот е в съгласие със съвременното Братство, тъй самобитно и оригинално, както е възникнало и се е развило сред българския народ, трябва са бъде правилно оценено, с държавнически усет, дълбочина и далновидност. Бялото братство е хубаво явление, което прави чест на българския народ и повдига престижа му пред останалия свят, защото е излязло вече от пределите на България и има привърженици навсякъде, между които има и много хора на науката. При това, Братството не струва нищо на народната власт – то не иска нито

субсидия, нито помощи, нито друга материална издръжка – то съществува на самоиздръжка.

Бялото братство участва активно в борбата за мир в нашата страна. Неговите членове са привърженици на мира. Те се молят и работят за мира в света. Представител на братския съвет участва в националния комитет на мира.

Въз основа на всички гореизложена, ние очакваме да уважите нашите законни основания:

1. Да разгледате този въпрос, по Закона за изповеданията и да решите с нареждане до Комитета по въпросите на Българска Православна църква и религиозните култове, да се подпише нашия устав, който от 9 години стои неподписан от съответните лица, за да добием права и задължения, като регистрирана юридическа личност.

2. Братството ни в това се положение, като себеиздържано, да вземете решение да се освободи от данъци върху доброволните периодически вноски от последователите му, от които вноски се поддържа братския живот, какъвто е случая с Българската евангелска методистка църква /БЕМЦ/, която е освободена от данъци.

Вашите законни и положителни решения се очакват от хиляди последователи на нашето Братство, от имате но което и от наше име Ви поднасяме признателност, благодарност и поздрав.

Верска общност „Бяло братство”

Братски съвет:

/п./ Борис Николов
Боян Боев
Жечо Панайотов
Паша Теодорова
Никола Гръблев

ЦДА, ф. 165, оп. 7, а.е. 167, л. 3-5. Копие. Машинопис.

№ 54

**Писмо от Софийското братство на общността до останалите братства
относно методите и правилата за вътрешна работа формулирани от П.
Дънов**

30 април 1958 г.

София – Изгрев

„Кой за каквото е дошъл, това ще даде. Всеки е дошъл на земята с определена програма за живота.

Любов и богатство са несъвместими неща. Обаче сиромашия и любов са съвместими. В любовта няма господари и слуги.

Едно от качествата на Божиите служители е, че те носят светлина.”

Обични братя и сестри,

Ние ви писахме в миналото си писмо, че ще получите ред писма в които ще се изнасят методите и правилата за вътрешна работа, дадени от Учителя. Но поради възникнали въпроси между много приятели, които ни пишат, ще отговорим първо на тях.

Някои приятели питат: Не можеше ли да се постъпи по законите на любовта с тези, които отправят ред обвинения към Братския съвет. Обични сестри и братя, как постъпиха тези, към които са отправени невероятни грубости и побоища? Нима някой от тях потърси правата си по човешки пътища? Някой от тях отговори ли с поругание на отправените към него нелепи приказки? – Любовта не дири своето си. Ученикът не дири правото си, не се оплаква. Той се защитава без да изпада.

Всички тези правила и закони на любовта, не са ли спазвани досега с търпение и вяра от всички братя и сестри, към които се отправят клевети и всяка зла реч! Нима не сте почувствали, колко вътрешни усилия са направени за да се постъпва по закона на любовта?

Ние знаем, че човек е свързан с известни психични центрове с разумни същества – едни са възвишени, други – нисши. При спорни въпроси, важно е, с кои от тях човек е свързан. Казано е: По делата им ще ги познаете.

Учителят казва, че дето е Бялата ложа, там е и черната. За съществуването на Бялата ложа, необходимо е десет процента най-малко от другата ложа. Те служат като на канал на злото, както има канали във всеки дом. Като имаме пред вид тези истини, ние можем да си обясним много добре проявите на някои хора измежду нашите среди.

По два въпроса злото се стреми да внесе смут в умовете и сърцата: за материални, парични работи и за управляване, за властта. В любовта няма господари и слуги. Любов и богатство са несъвместими, казва Учителят.

Обични сестри и братя, тези които са по-възрастни из между нас, тези, които бяха при Учителя, нека се запитаме за какво дойдохме при Учителя: за материални блага и богатства, за високи длъжности и почести ли потърсихме Учителя и пожелахме да следваме учението, или бяхме готови да дадем втората си дреха? Нима братството със своите малки стопански занимания и книжнина е търсило пътища за натрупване на богатства в материални придобивки? Всичко това е било само да се поддържа печатането на Словото. Далеч от братството са били някакви меркантилни, търговски планове. Някои от братския съвет и тези, които са така много оклеветявани, не са натрупали нито богатства, нито са търсили почетни длъжности, нито са търсили човешката слава, макар и да са имали такива възможности. Кой от тях е застанал пред някого с чувство да експлоатира или да властва?

Обични сестри и братя, злото се явява, когато дадем преднина на материалния живот над духовния. Тогава ще оставим ли материалните въпроси да ни смущават? С ревизията се доказва, че няма злоупотреби. Нашите материални работи се уреждат по закон. Защо да се смущаваме? Нека пазим ума и сърцето си от всякакви външни смущения, за да можем да

насочваме все по-усърдно и по-усърдно съзнанието си към простите истини, които внасят една духовна обнова в живота, които ще ни насочат към един духовен възход – това е и целта на нашия живот. За да се спре и ограничи злото, не трябва да се занимаваме с него и да го държим в ума си. От хиляди години, казва Учителят, хората се занимават с погрешките на другите: съдят ги, одумват ги, но светът не се оправя. Друг е законът на любовта. Който търси закона на любовта, във всички противоречия той трябва да вижда доброто. Този поглед на живота ще направи човека свободен. Окултният ученик трябва да бъде свободен. Чрез тази вътрешна свобода той ще влезе в новия живот, но за това той трябва да държи матура и като я издържи, ще бъде записан за ученик на новата култура.

Обични сестри и братя, ние потърсихме Учителя и учението му, за да изправим живота си, да проявим любовта, Бога. Нека позовем в себе си оная дълбок вътрешен подтик, който ни доведе и всичко, което става около нас, да усилва този подтик, да укрепи вярата ни, да ни направи смели за да вървим в пътя на доброто, любовта и истината.

Злото е неизбежна сила в света. Между нас всякога ще има такива, които ще му бъдат служители. За нас е важно разграничили ли сме злото от доброто, клеветата и лъжата от истината. Ние проявяваме ли отрицателното. Върху това трябва да насочим нашето внимание, за да се доберем до правата мисъл, която да ни ръководи. Затова трябва да се вслушаме в своята интуиция. Великите хора са минали по вътрешния път на интуицията, казва Учителят. Божествените работи се уреждат само по пътя на интуицията, а материалните по пътя на ума.

Казано е: „Моите овце познават моя глас”. Сега всички сме поставени да видим, познаваме ли гласа на Добрия Пастир. Ако го познаваме, ще го следваме, ще се задълбочим в една сериозна вътрешна работа. За това ни е потребно да изучаваме законите, които регулират живота. Човек неизбежно ще се движи между доброто и злото, докато добие оная вътрешна виделина, която ще осветлява пътя му, той ще ходи в светлина и знание и ще знае кое е криво и кое е право.

Някой казва: Слаб човек съм. Само ти ли си слаб? Целият свят е слаб, казва Учителят, понеже не е готов да приеме любовта в себе си. Само любовта прави човека силен. Ако искаме да станем силни, трябва да изучаваме законите на любовта и да ги прилагаме. Любовта изключва насилието, а където тя съществува, има насилие, клевета, лъжа.

Сестри и братя, никой така дълбоко не е осветлил нашия вътрешен път, който ни води към любовта, към Бога, както нашия обичен Учител. При изобилието на тази светлина на Словото, ще оставим ли да се спънем. Дано бъде?! Нека очите ни да бъдат отворени и да виждат все повече великата Божия премъдрост и красота, за да си създадем нови отношения и връзки, които почиват на законите на любовта, мъдростта и истината.

Обични сестри и братя, една свещена война се води днес за изграждането на новото в света, и ние сме извикани като воители в нея да раздухаме огъня на любовта; до събуждаме онова светло знание за живота и човека, което дава себепознание и води към съвършенство.

За всички въпроси, които ви

интересуват, пишите до бр. Боев*

С братски поздрав:
*братята и сестрите
от Софийското
братство**

ЦДА, ф. 1911 К, оп. 1, а.е. 50, л. 1-3. Оригинал. Машинопис.

№ 55

Жалба от Братския съвет до ЦК на БКП относно неустановеното правно положение на братството с молба да бъде одобрен неговия устав

май 1958 г.

Д р у г а р и,

На 1 март 1949 г. бе публикуван в Държавен вестник, брой 48 Законът за изповеданията. В законния тримесечен срок, съгласно чл. 30 от същия закон, предадохме нашия устав на тогавашната дирекция на изповеданията, който бе одобрен и представен още през 1949 г. за подписване.

От 1949 г. до днес нашият устав остана неподписан, поради което нашето Братство не можа да се регистрира пред съда като юридическа личност.

При това положение братството провежда своята културно просветна дейност по Закона за изповеданията и по указанията на нашия одобрен, но неподписан устав, без права и задължения на една узаконена юридическа личност.

Изхождайки от гореизложените факти, които определят обезправяването на едно съществуващо братство, заело определено място в нашата общественост, ние поставяме пред Вас въпроса за правното положение на верска общност „Бяло братство” в страната.

Ние очакваме този въпрос да се разреши въз основа на законните права, каквито имаме да съществуваме и работим като юридическа личност. Вие ще намерите нашите основания за законни и сме убедени, че ще наредите до Комитета по въпросите на Бълг[арската] православна църква и религиозните култове да се подпише нашият устав, какъвто ние трябва да имаме по силата на Закона за изповеданията.

За културно-просветните идеи, каквито има нашата верска общност „Бяло братство” даваме следното кратко изложение:

Бялото братство съществува повече от половин век сред българския народ като религиозно обществено движение. То е продължение на богомилството и е носител на същите идеи и живот. Бялото братство в България е религиозно, духовно, философско, обществено движение с общочовешко значение. Молим това право да му бъде признато от отечественофронтонската власт.

---

* Добавено ръкописно.

Нашият учител П. К. Дънов, основоположник и създател на обществото, не е само проповедник, но е педагог, мислител и музикант със световна известност. Той учи хората на чист, трезвен и природосъобразен живот. Като философ, той е засегнал почти всички въпроси, които вълнуват съвременния човек. Като педагог, той е дал ценни методи за възпитанието на човека, за подържане на неговото здраве, за развиване добрите заложби в него. Учителят е създател на значително музикално творчество: песни, художествени музикални пиеси, върху които тепърва музиколозите ще има да се произнасят. Той е създател на ценни гимнастически упражнения, ритмични и хигиенични, придружени с музика, един метод за хармонизиране на човека със силите на природата. Учителят създаде едно общество, Братството, проява на здрав колективен живот, основан на вярата и обичта към човека, затова се нарича - братство. Животът на братството е положен на религиозна основа, но той се изразява в ред хубави колективни прояви: обща работа, общи екскурзии и летувания в планините, гимнастически упражнения, общ музикален живот и др. Това е живот на един здрав колектив. Нашите последователи в своето мнозинство са добри производственици, членове на Т.К.З.С., отличници и ударници на предприятия и учреждения, високо съзнателни работници. Членовете на Братството са трезвениците с добро гражданско поведение, граждани, които спазват обществения ред и имат чувство на отговорност. Животът на братството е в съгласие със съвременното социалистическо общество и е едно красиво разнообразие в него. Бялото братство тъй самобитно и оригинално, както е възникнало и се е развивало сред българския народ, трябва да бъде правилно оценено, с държавнически усет, дълбочина и далновидност. Бялото братство е хубаво явление, което прави чест на българския народ и повдига престижа му пред останалия свят, защото е излязло вече от пределите на България и има привърженици навсякъде между които и много хора на науката. При това Братството не струва нищо на народната власт – то не иска субсидии, нито помощи, нито друга материална подкрепа – то съществува на самоиздръжка.

Бялото братство участва активно в борбата за мира в нашата страна. Неговите членове са привърженици на мира. Те се молят и работят за мира в света. Представител на братския съвет участва в националния комитет на мира. Въз основа на всичко гореизложено, ние очакваме да уважите нашите законни основания.

Да разгледате този въпрос и да решите с нареждане до Комитета по въпросите на Бълг[арската] православна църква и религиозните култове, да се подпише нашият устав, който от 9 години стои неподписан от съответните лица за да добием права и задължения като регистрирана юридическа личност.

Вашите законни и положителни решения се очакват от хиляди последователи на нашето Братство, от името на което и от наше име Ви поднасяме признателност, благодарност и поздрав:

Верска общност „Бяло братство”
Братски съвет:

Борис Николов

*Никола Гръблев
Ж. Ганев
Жечо Панайотов
Паши Теодорова
Боян Боев*

ЦДА, ф. 1911 К, оп. 1, а.е. 17, л. 1 с гръб, 2. Оригинал. Машинопис.

№ 56

Доклад от министъра на финансите и държавния контрол Кирил Лазаров до председателя на Министерския съвет Антон Югов „Относно финансово-стопанската дейност на верска общност „Бяло братство” /дъновисти/”

17 юни 1958 г.

№ ДК-89

Другарю Председател,

По постъпили сигнали органи на Държавния контрол извършиха ревизия на финансово-стопанската дейност на Верската общност "Бяло братство" /Дъновисти/ - София.

Верската общност „Бяло братство” е регистрирана пред Комитета при Министерството на външните работи по въпросите на Българската православна църква и на религиозните култове, обаче няма утвърден устав и не е призната за юридическа личност. Същата общност има свои клонове във всички по-големи градове и някои села в страната.

Общността се ръководи от върховен братски съвет състоящ се от ръководителите на всички клонове. От своя страна този съвет избира братски съвет в състав от 7 души финансов съвет от 3 души, които ръководят текущата дейност на общността. Братският и финансовият съвети имат седалище в София.

Ръководството на общността /председател Борис Николов Дойнов/ укрива броя на последователите си и не събира от тях определен членски внос. Средства за издържане дейността на общността се набират от привържениците на сектата, явно или анонимно, чрез волни пожертвувания /приноси/ и от продажба на книжнина - беседи, четени от Петър К. Дънов.

При ревизията е установено, че освен религиозно-духовна дейност Верската общност "Бяло братство" развива и доста широка неприсъща за нея стопанска дейност, от която събира значителни доходи в много по-големи размери от необходимите за провеждане на духовната дейност. Ръководството на общността с постъпилите суми е закупувало недвижими земеделски имоти и дворни места в София и в провинцията. Особено ясно тази дейност е изразена в София. В квартал "Сталин" местността "Изгрев" дъновистите са създали вече своя материална база с компактна маса свои съмишленици. Тук ръководството на общността се стреми да създаде свое верско общество, управлявано по свои вътрешни закони и правила, в някои

отношения по-различни от действащите закони. Това проличава от изказвания на някои техни ръководители. Например, председателят на общността Борис Николов Дойнов се е изказал на събрание /протокол № 12 от 1953 г./, че: "Не е необходимо да се прилагат в нашите събрания закони и правилници, с които си служат външните общества, ние ще се ръководим само от вътрешния закон".

Развиването и провеждането на стопанска дейност от верската общност "Бяло братство" е в противоречие с действащите закони в страната, тъй като общността не е юридическа личност, следователно не е носител на права и задължения и не може да притежава и стопанисва имоти. С цел да заобиколят законите при провеждането на тази дейност, ръководителите на общността си служат с подставени лица - дъновисти, на името на които са издавани нотариалните актове за закупуваните имоти.

Тези лица са подписвали декларация, от която се вижда, че така купения имот макар да се води на тяхно име не е тяхна частна собственост, тъй като е купен със средства на общността "за в полза на Българския народ". При проверката се оказва, обаче че има лица, които не са давали такива декларации.

Тази практика на закупуване недвижими имоти със средства на общността, нотариалните актове за които се издават на частни лица създава възможност след изтичане на известно време да се спори по собствеността на закупените имоти, какъвто е случаят с имотите закупени на името на Зоя Тодорова Божкова, инж. Тодор Симеонов, Илия Узунов и др. А има и такива случаи, при които "Бяло братство" се опитва да присвои държавни имоти. Например през 1931 г. софийският жител Арон Яков Юда Фархи, /търговец/ е заминал за Америка без да е оставил наследници или пълномощници в България. При заминаването си същият е оставил нотариалния акт за дворното си място и къща в кв. Изгрев на ръководството на Верската общност "Бяло братство" /дъновисти/, без да им е прехвърлил собствеността. В този случай, съгласно Закона за собствеността, въпросният имот е преминал в собственост на държавата. Въпреки това, верската общност е владяла незаконно този имот от 1931 г. досега, без да извести на съответните власти, нито пък е подала декларация, че притежава този имот, съгласно Закона за едрата градска собственост. А през време на ревизията ръководството на общността чрез различни машинации направи опит да прехвърли собствеността на този имот върху тяхна съмишленица - дъновистка.

При приложението на Закона за едрата градска собственост. част от недвижимите имоти на "Бялото братство" находящи се в квартал "Сталин" местността "Изгрев" /15.160 дка/ са преминали в собственост, на Софийския жилищен фонд. Изпълнителният комитет на СГНС вместо да развие свои мероприятия върху тия имоти редовно ги отдава под наем на верската общност, която ги използва и обработва.

При ревизията е било установено, че ръководството на верската общност с цел да укрие истинското финансово състояние на общността не е водило точна отчетност за имуществото както и за текущите приходи и разходи на общността.

Освен това, при стопанисването както на собствените, така и на наетите под наем имоти ръководството на верската общност не спазва законоустановения ред, като не отчита редовно текущите парични приходи, не установява и не отчита, по съответния ред добивите от земеделските култури и овощни насаждения. Създадената по този начин безотчетност и безконтролност създава възможност за разхищения и злоупотреби.

Докато е бил жив Петър Константинов Дънов - основател и идеолог на "Бялото братство" - той еднолично е ръковолил цялата дейност на общността, не е водил счетоводство за приходите и разходите и не е давал отчет пред никого. След неговата смърт /27.XII.1944 г./ избраният братски съвет е наредил /с протокол № 1 от 1.I.1945 г./ да се заведе редовна счетоводна отчетност. При завеждането на счетоводството обаче, касиер-счетоводителят и член на братския съвет Жечо Панайотов Жеков, съзнателно е допускал груби извращения на изискванията за счетоводната отчетност и нарушения на финансовата дисциплина. Така, той е открил счетоводството на 1.I.1945 г. с нулево салдо, без да е осчетоводил намерените парични наличности, сребърни и златни ценности, движимо и недвижимо имущество, литература к други останали след смъртта на Петър Дънов, въпреки че самият той заедно с останали те членове на финансовия съвет е извършил описването на това имущество и саморъчно е съставил описите, които е прибрал за осчетоводяване. Намерената и описана парична наличност е била разпреде лена от братския съвет и раздадена на доверени лица - дъновисти -за съхранение, а касиер-счетоводителят е бил задължен да записва извънсчетоводно /на едно тефтерче/ на кои лица са раздадени сумите и кога са ги върнали. Описите за намерените суми, протокола за разпределението им между доверените лица и тефтерчето водено от счетоводителя упорито се укриват от председателя на братския съвет Борис Николов Дойнов и касиер-счетоводителя Жечо Панайотов Жеков и не са били предадени на ревизията. Вместо тези оригинални отчетни документи, от които може да се установя точния размер на паричната наличност към 1.I.1945 г. братският съвет е представил на ревизията пет различни документи съставени на различни дати през време на ревизията, въз всеки от които се посочва различен размер на паричните средства намерени след смъртта на Петър Дънов и различно разпределение на сумите между доверените лица.

По този начин братският съвет преднамерено укрива точния размер на паричната наличност и други ценности и затруднява пълното изясняване на финансовото състояние на верската общност. При ревизията е било установено, че братският съвет не може да отчете 126,130 лева, за които може да се предполага, че са присвоени от членовете на братския съвет или други доверени лица, които са разполагали със средствата на общността. Установен е също така касов дефицит на касиера Жечо Панайотов Жеков в размер на 11,025 лева. За наличието на неотчетени суми от намерените наличности към 1.I. 1945 г. говорят и някои странични факти. Така, през 1945 г. верската общност е закупила печатарска машина за 46,504 лева от средствата оставени след смъртта на Петър Дънов и раздадени за съхранение в доверени лица. Сега две от тия доверени лица /Никола Антов и

Борис Николов - председател на общността/ спорят, че всеки от тях по отделно е изплатил стойността на печатарската машина.

Останалите след смъртта на Петър Дънов златни монети ценности са били предадени на Борис Николов - председател на общността да ги съхранява. Същият вместо да декларира и предаде в БН банка съхраняваните от него златни монети и ценности, съгласно 986-то постановление на Министерския съвет от 22.XII.1952 г., ги е укрил в специално излят циментов блок оформен като обикновен камък и изнесен на Витоша в района на хижа Алеко. Тия ценности /75 златни наполеона, 73 златни турски лири, 60 златни рублета, 20 щатски долара и др./ на 5.VII.1957 г. са открити и иззети от органи на народната милиция.

Ревизията е установила също така, че текущите приходи са събирани и отчитани безконтролно. Първоначално през 1945 г., приходите са събирани с тетрадка, а по-късно по квитанции без да е водена сметка за броя на кочаните от които са издавани тези квитанции. Тетрадката, а също така и 13 броя от кочаните сега липсват. Но този начин се укрива точният размер на приходите и се създават условия за присвояване на част от тях.

Ръководството на верската общност не се е считало и с данъчните закони в страната и не е изпълнявало задълженията си към държавата. Въпреки че получава дарения и развива стопанска дейност, същото ръководство не е изплащало следувемите се вноски, които от 1945 г. до края на 1957 г. заедно с лихвите възлизат на 572,000 лева.

Освен това, ръководството на общността е нарушило и чл.22 от Закона за изповеданията, като без съответно разрешение е сключило договор с издателство в Париж, като колективен автор на религиозна книжнина. При това то е нанесло щета на фиска, като не е декларирало доход от авторско право.

Другарю Председател,

От изложените в доклада констатации се вижда, че в действителност се е създадо ненормално и неестествено положение една верска общност, която не е юридическа личност, чрез заобикаляне по различни начини на законите в страната да развива неприсъща за характера ѝ широка стопанска дейност и то при груби нарушения на съществуващите законоположения. По такъв начин верската общност се отклонява от духовната си дейност и се създава възможност за облагодетелствуван на недобросъвестни частни лица за сметка на обществени средства.

За констатираните при ревизията закононарушения и престъпления Министерството на финансите и държавния контрол изпрати преписката на главния прокурор на републиката за търсене на наказателна отговорност и предписа на финансовите органи да съберат дължимите данъци.

За да се преустанови по-нататъшното съществуване на стопанската дейност развивана незаконно от верската общност "Бяло братство" и да се предотврати по-нататъшното използване от други лица на имоти, които съгласно разпоредбите на Закона за собствеността принадлежат на държавата, както и за по-правилно стопанисване на недвижимите имоти, собственост на жилищния фонд, предлагам Министерският съвет да вземе следното решение:

1. Софийският градски народен съвет - жилищно управление да преустанови в бъдеще отдаването под наем на Верската общност „Бяло братство” - собствените си стопански имоти и обществени сгради.

2. Министерството на комуналното стопанство, благоустройството и пътищата чрез органите за жилищно стопанство и държавни имоти при околийските и градски народни съвети да издири и включи в държавния жилищен фонд всички недвижими имоти закупени със средства на Верската общност „Бяло братство” - намиращи се в София и провинцията.

М и н и с т ъ р: *К. Лазаров*

ЦДА, ф. 136, оп. 26, а.е. 383, л. 6-11. Оригинал. Машинопис.

№ 57

Препис-извлечение от протокол № 25 на заседание на Министерския съвет с решение по доклада на министъра на финансите и държавния контрол Кирил Лазаров „Относно финансово-стопанската дейност на верска общност „Бяло братство” /дъновисти/”

11 юли 1958 г.

Предложение

14. Предложение от Министъра на финансите и Държавния контрол по доклад № ДК-89 от 17.VI. за финансово-стопанската дейност на Верската общност „Бло братство” /дъновисти/

Решение

Приема се за сведение. Министерството на финансите и държавния контрол съвместно със Софийския градски народен съвет, Министерството на комуналното стопанство, благоустройството и пътищата и Комитета по въпросите на Българската православна църква и религиозните култове да вземат необходимите мерки в духа на действащите законни разпоредби.

За Председател на Министерския съвет: /п/ Г. Трайков
Секретар на Министерския съвет: /п/ Ат. Войнов

Верно,

Н-к отдел Обща канцелария:

/Ст. Цонев/

ЦДА, ф. 136, оп. 26, а.е. 383, л. 2. Препис. Машинопис.

№ 58

Изложение от Братския съвет до СГНС във връзка с правени проучвания за строителството на телевизионен център върху имоти на братството в кв. „Изгрев”

14 юли 1958 г.

Научаваме се, че при Вас се правят проучвания за определяне място, гдето да се построи студио за телевизията. Между другите места са посочени и местата на верска общност „Бяло братство” – молитвения дом, игрището за паневритмия, както и малкия парк, гдето е погребан Учителят ни Петър К. Дънов. Полянката-игрище е свързана с риталите на нашата верска общност, а всички тези места са център на едно духовно движение, което има хиляди последователи в страната. Тук е работил Учителят ни Петър К. Дънов в продължение на повече от 30 години. Ако бъдат иззети тези места, ще се засегнат чувствата и интересите на хиляди наши членове, граждани на Република България. Цялостното запазване на този наш квартал има и историческо значение.

Ако в проучванията е взет предвид мотива да не се отпусне място от Парка на свободата, за да не пострадат горските насаждения, то поменатите места на „Бялото братство” представляват продължение на Парка на свободата, залесени са като него с борова гора и с овощни градини. Тези места също се използват както от нашите членове, така и от цялото гражданство. При това, местата са в съседство с квартал вече гъсто населен, нещо, което ще затрудни евентуалното разширение на студиото в бъдеще.

За целта – построяване на студиото, би могло да се намери много по-подходящо място около София, до бившите барутни погребни край шосето за село Дървеница има обширно празно пространство, което е държавно и няма нужда да се отчуждава. То дава голяма възможност за по-нататъшно разширяване на телевизионното студио с нови отдели и постройки.

Молим да имате предвид гореизложеното, като местата и сградите на нашата верска общност да се оставят свободни и да не се посяга на тях, както в случая, така и за каквито и да било цели.

С почитание:

Верска общност „Бяло братство”

Братски съвет:

Председател: *Б. Боев*

ЦДА, ф. 1911 К, оп. 1, а.е. 23, л. 1. Оригинал. Машинопис.

№ 59

**Докладна записка от Гавраил Димитров до председателя на Комитета
относно проведено съвещание в Държавния контрол във връзка със
състоянието на недвижимите имоти на Бялото братство**

5 август 1958 г.

Другарю Председател,

На 2 август 1958 г., от 9 до 11 ч. се състоя съвещание в кабинета на др. Ефтимов от Държавен контрол. На съвещанието присъстваха: др. Ефтимов, инспекторите – др. Захариев и др. Тончев и юриконсулта – др. Гълъбов – всички от Министерството на финансите и държавния контрол,

др. Шиваров – от Министерството на комуналното стопанство, благоустройството и пътищата, др. Владимиров – от Сталинския райсъвет, представител на отдел „Държавни имоти и жилищно стопанство” при СГНС и др. Г. Димитров от Комисията по изповеданията.

Др. Захариев и др. Тончев запознаха накратко съвещанието с материалите по извършената през 1958 г. ревизия на верската общност „Бяло братство” в кв. Изгрев – София и във връзка с взетото на 11 юли т.г. решение на Министерския съвет и набелязаните мероприятия от СГНС.

Съвещанието следваше да се занимае със следните въпроси:

1. Одържавяване на недвижими имоти в кв. Изгрев за нуждите на телевизионния център, в които площи попадат поляната и съседния на нея парцел заедно със столовата и молитвения дом на верската общност „Бяло братство” – София.

2. Одържавяване и актуване на недвижимите имоти на верската общност „Бяло братство”, фигуриращи на името на подставени частни лица и по-нататъшното стопанисване на тези имоти.

По предложение на др. Ефтимов по първия въпрос не се разисква, тъй като е политически и ще бъде решен централно.

При разискването на втория въпрос се получи пълно единомислие относно необходимостта и законността от одържавяването на всички недвижими имоти на верската общност „Бяло братство”, фигуриращи на името на подставени частни лица. Препоръча се съответните служби при СГНС и Сталинския райсъвет да пристъпят към издирване и актуване на въпросните имоти, намиращи се под чертите на София, а на Министерството на комуналното стопанство и благоустройството се препоръча да издири и актува всички недвижими имоти на верската общност „Бяло братство” в страната.

При разискванията на този въпрос, съвещанието имаше предвид следните мотиви:

а/ верската общност „Бяло братство” няма право да упражнява стопанска и търговска дейност /като продава продукти от стопанисваните имоти/;

б/ верската общност „Бяло братство” няма качества на юридическо лице, и поради това не може да бъде собственик на недвижими имоти;

в/ всички недвижими имоти закупени със средства и за сметка на верската общност „Бяло братство”, актуване на името подставени частни лица, следва да се считат за безстопанствени и следователно като такива преминават в собственост на държавата.

Относно стопанисването на тези имоти възприе се идеята, да се препоръча на СГНС за в бъдеще да не дава под наем недвижими имоти за стопански нужди на Бялото братство. Да се изчака изтичането на срока на досегашните договори.

По отношение на парцелите включващи поляната, молитвения дом и гроба на Дънов, да не се бърза с въпроса за стопанисването, а да се запази досегашното положение, докато се доведе до край решението на Столичния градски народен съвет за застрояване на телевизионния център, с което по най-безболезнен начин ще стане разрешаването на въпроса за отнемането на въпросните три парцела.

Г. Димитров

ЦДА, ф. 165, оп. 9, а.е. 1147, л. 1-2. Оригинал. Машинопис.

№ 60

Жалба от Братския съвет на Бялото братство до Комитета и ЦК на БКП срещу одържавяването на имотите на братството и изграждането върху тях на Телевизионен център с молба да се дадат същите под наем на общността до започване на строежа

24 ноември 1958 г.

Като изказваме от името на нашите членове в София и провинцията нашите най-добри чувства към народната власт, каквито не веднъж сме изразявали, ние ви молим да се вслушате в нашата скромна и сърдечна молба към вас.

В своето най-голямо мнозинство членовете на Бялото братство в София и провинцията са добри производственици, отличници по предприятия, учреждения, високосъзнателни работници, които проявяват необходимата изпълнителност в работата и висока трудова дисциплина. Бялото братство внедрява в тях любов към колективния живот, взаимопомощ, братски отношения и нравствена чистота и въздържание.

Позволете ни да Ви посочим, че преди Девети септември наши членове са оказвали помощ на нелегалните комунисти и антифашисти. Не са малко случаите в които наши членове са съдействали на нелегалните лица да се укриват от фашистката полиция.

А веднага след Девети септември нашите членове по места активно подкрепиха властта на отечествения фронт. Те оказваха пълно съдействие на изборите и агитираха за Заема за свободата през 1945 г. Само в гр. Айтос от наши членове бяха записани облигации за 400 000 лв. Ние подпомогнахме изхранването на югославските деца, събирахме помощи за Румъния и оказвахме помощ на бедни и болни граждани.

Нашето движение е напълно самобитно, наше, родно. То се създаде и укрепна в нашата страна и е независимо от всякаква външна помощ от чужбина. Бялото братство е продължение на Богомилството. То е напълно лоялно към нашата народна власт, която за разлика от политическите режими му осигури пълна свобода.

Въпреки направените от нас своевременно постъпки за признаване на Бялото братство за юридическа личност съгласно Закона за изповеданията, този важен за нас въпрос още не е разрешен, макар че нашата религиозна общност е надлежно регистрирана пред Комитета по въпросите на Българската православна църква и на религиозните култове. Нашият устав е напълно съгласуван с Комитета и ние очакваме необходимото ни признание.

Тъй като преди Девети септември ние бяхме гонени от властта и няхаме никаква възможност като колектив да притежаваме имоти, затова бяхме принудени да дадем мандат на отделни физически лица да купят

известни недвижими имоти за наша сметка с пари събрани от членовете на братството, срещу които имоти Братството получаваше контра лятър. Братството е заплащало данъците на тези имоти, които служат на нашите религиозни нужди и ритуали. При това положение от няколко години насам нашият терен, на който се намира молитвения дом, полянката, където правим гимнастическите упражнения и място с гроба на Учителя Петър К. Дънов, е предмет на проектирани отчуждавания.

В последно време се започна процедура по отчуждаването на последните имоти за строежа [на] Телевизионен център в столицата. В законния срок ние посочихме, че СГНС би могъл да представи за същата цел и обществена нужда други имоти. И докато нашата верска общност очакваше да ѝ бъдат освободени от отчуждавания, преди известно време ни се съобщи, че тези имоти били държавни и че собствеността е прехвърлена на управлението на съобщенията при Министерството на транспорта и съобщенията. Основание за одържавяване на нашите имоти е това, че нашата верска общност не е още призната за юридическа личност, че при това положение имотите са ничии.

Нека ни бъде позволено да смятаме, че одържавяването на нашите имоти, които в дадения случай се третират като ничии е нарушение на нашата социалистическа законност. Законът за собствеността, който се има предвид в случая, има предвид съвсем други случаи на ничии недвижими имоти. Ние смятаме, че нашите имоти съвсем не могат да се третират за ничии, че те имат свои собственици, че при това положение те не могат да бъдат одържавени.

Нашето ново законодателство съвсем не забранява на един колектив да даде мандат на едно лице да откупи със средствата на колектива известни недвижими имоти за нуждите на колектива. По този начин биха могли да постъпят всички колективи, които не притежават юридическа личност, без да извършат нещо непозволено от нашите закони. По посочените вече практически съображения ние дадохме мандат на отделни физически лица да купят необходимите недвижими имоти още преди Девети септември. И тези имоти обслужват нашите религиозни нужди години наред.

Строежът на телевизионен център, както ни се съобщи, няма да започне наскоро. За него нямало още утвърдени архитектурни планове. За да не се спъва нашата религиозна дейност, на която нашата народна власт не е създавала пречки, ние помолихме Управлението на съобщенията да сключи с нас договор за наем на същите имоти с краен срок – започване на строежа. Вместо да уважи тази наша законна молба Управлението на съобщенията предава ползването на същите имоти на трети лица – 56 основно училище за занималня на учениците – като съобщава да опразним и предадем до 1 декември т.г. молитвения дом – черквата ни и трапезарията ни.

Нашият молитвен дом ни е необходим за нашите религиозни нужди, а трапезарията, която обслужва целия квартал е първият обществен стол в нашата страна и тяхното изземане не е обществено оправдано.

Поради всичко това, ние Ви молим да наредите да се отложи заемането на посочените имоти още сега и да се предложи на Управлението на съобщенията да ни ги даде под наем до започването на строежа на телевизионния център и до разрешаването на нашите въпрос от Вас.

При това положение няма да се попречи на строежа на Телевизионния център. А няма и да се спъне нашата религиозна дейност.

В очакване, че нашите въпроси ще бъдат справедливо разрешени от Вас оставаме

С другарски поздрав: 1. П. Теодорова
2. Б. Боев
3. Н. Гръблев

ЦДА, ф. 165, оп. 7, а.е. 163, л. 3-9. Оригинал. Машинопис.

№ 61

Докладна записка от служителя на Комитета Гавраил Димитров за извършено наблюдение на молитвено събрание на Бялото братство на 28 декември 1958 г.

5 януари 1959 г.

Другаря Председател,

Във връзка с извършеното на 28 декември 1958 г. наблюдение на молитвеното събрание на верската общност „Бяло братство” в кв. „Изгрев” – София, донасям следното:

Молитвеното събрание започна в 9 часа под ръководството на един от оркестрантите – цигулар, който през цялото време ръководи събранието. Същият близо един час чете беседи на Учителя, след което всички богомолци изпяха няколко духовни песни и точно в 6 ч. и 50 минути отидоха на поклонение пред гроба на Дънов, където посрещнаха изгрева на слънцето. Много от присъстващите дълбоко се покланях пред гроба, леко го пипаха с ръка и след това прекарваха ръка по лицата си, а други поставяха върху гроба плодове и след 4-5 минути отново ги вземаха.

От 7.15 ч. до 8 ч. се състояха духовни игри – паневритмия.

За разлика от по-предишните молитвени събрания, на които присъстваха повече от по 500 души, то сега посетителите на събранието едва наброяваха към 150 души, от които мъжете бяха към 50 души. Също така, за разлика от по-преди почти всички присъстващи бяха скромно облечени.

Г. Димитров

ЦДА, ф. 165, оп. 9, а.е. 1181. Оригинал. Машинопис.

№ 62

Присъда на Софийски градски съд по делото срещу членовете на Братския съвет на Бялото братство Борис Николов и Жечо Панайотов, осъдени съответно на 12 и 8 години затвор

19 май 1959 г.

№ 31-VII/19.05.1959 г.
по НОХД № 4/59 г. на СГС - НО

I. Признава подсъдимият Борис Николов Дойнов, 59 г., роден в гр. Габрово, жител на гр. София, сега в софийския затвор, българин, български, гражданин, женен, неосъждан, с висше образование, безпартиен, мозайкаджия, за виновен в следното:

1. За това, че през периода 1945 г. до 1958 г. в гр. София в качеството си на длъжностно лице присвоил сумата 170 385 лв. пари на „Бялото братство”, верска общност в гр. София поверени да ги пази и да ги управлява и за да осуети и затрудни откриването на деянието е подправил документи и извършил I друго престъпление, свързано с присвояване, поради което на основание чл. 106 ал. II във връзка с чл. 35 от НК, го осъжда да изтърпи наказание в размер на 12 г. лишаване свобода, с лишаване от права по чл. 28 т. 1 - да бъде избирател и т. 3 - да упражнява отчетническа професия - от НК за срок от 15 години, считан от влизането на присъдата в законна сила, с конфискация на 1/2 част от имуществото.

2. В това, че като длъжностно лице по същото време и място не е положил достатъчно грижи за стопанисване, запазване и управляване на повереното му имущество, поради което последвало разпиляването му и са причинени значително вреди на братството в размер на сумата 39 699 лв. поради, което на основание чл. 113 ал. 1, във връзка с чл. 35 НК, го осъжда да изтърпи наказание в размер на 3 години лишаване от свобода.

3. В това, че по същото време и място в гр. София е нарушил постановленията и разпорежданията на МС, относно валутните ценности, които е укривил и в началото на 1953 г. до м. VI. 1957 г. като представител на „Бялото братство” и не е декларирал и не е продал на БНБ в срок притежаваното от него злато, поради което на основание чл. 240 ал. 1, във връзка с п. 5, 43 и 78 от 986-то постановление на МС от 1952 г. и във връзка с чл. 35 от НК, го осъжда да I изтърпи наказание в размер на 3 г. лишаване от свобода и 25 000 лв. глоба в полза на държавата.

Отнема се в полза на държавата златото, описано в оценителния протокол на чл. 38 и 39 от т. III на следното дело.

4. В това, че по същото време и място не е изпълнил законна разпоредба във връзка с издаването на книги, като през 1955 г. е сключил договор за издаване на негова книга в чужбина срещу % за авторско право в чужда валута, поради което има основание чл. 117 във връзка с чл. 35 от НК, го осъжда да изтърпи наказание в размер на 2 г. лишаване от свобода.

На основание чл. 39 НК, налага на подсъдимия да изтърпи едно общо наказание в размер на 12 г. лишаване от свобода с лишаване от права по чл. 28, т. 1 и т. 3 от НК за срок от 15 години, считано от влизане на присъдата в законна сила и конфискуване на 1/2 идеална част от имуществото му и да заплати на държавата глоба в размер от 25 000 лв.

II. Признава подсъдимия Жечо Панайотов Жеков, 65-годишен роден в гр. Ямбол, жител на гр. София, сега в Софийския затвор, българин, български гражданин, със средно образование, неосъждан, пенсионер, безпартиен за виновен в следното:

1. В това, че през периода 1945 до 1958 г. в гр. София като длъжностно лице касиер-счетоводител на „Бялото братство” е присвоил

обществени пари, връчени и поверени му в качество да ги пази и управлява в размер на 39 196 лв.. като, за да затрудни и осуети откриването на деянието, е подправил и унищожил документи и книжа, отнасящи се до присвоените пари, поради което и основание чл. 106, ал. II във връзка с чл. 35 от НК го осъжда да изтърпи наказание в размер на 8 години лишаване от свобода с лишаване от правата по чл. 28 НК т. 1 да бъде избирател и т. 3 да заема отчетническа професия за срок от 10 години, считан от влизането на присъдата в законна сила и конфискация на 1/2 част от имуществото му.

2. В това, че като касиер-счетоводител на „Бялото братство“ от 1945 г. до 1958 г. в гр. София не е положил достатъчно грижа за управляването на възложената му работа и запазване на повереното му имущество и от това са последвали значителни вреди в размер на 39 699 лв. поради което на основание чл. 113 ал. I във връзка с чл. 35 НК го осъжда да изтърпи наказание в размер на 3 години лишаване от свобода.

3. В това, че като представител на Бялото Братство в София от началото на 1953 г. до 9.VI.1957 г. не е декларирал и предал на БНБ притежаваното от него злато, поради което и на основание чл. 240 ал. 1 НК, във връзка с п. 43 и 78 от 986-тото постановление на МС от 1952 г. относно валутните ценности и чл. 35 НК го осъжда на 3 години лишаване от свобода и да заплати глоба в размер на 25 000 лв.

На основание чл. 39 НК, налага на същия подсъдим едно общо наказание в размер на 8 г. лишаване от свобода и лишаване от права по чл. 28 т. 1 НК за срок от 10 години, считан от влизане на присъдата в законна сила и конфискация на 1/2 част от имуществото му и глоба в размер на 25 000 лв.

Конфискува иззетата литература, която да се унищожи след влизането на присъдата в сила.

Осъжда подсъдимите да заплатят направените по делото разноски в размер на 1620 лв.

Зачита предварителното им задържане от 3.IX. 1958 г.

Присъдата може да се обжалва пред ВС на НРБ в двуседмичен срок считан от днес - 19.V.1959 г.

Председател: Димитър Игнатов

Членове съдебни заседатели: 1. П. Ангелова

2. С. Лозанов

Забележка: Сумите пари са обозначени в нови пари от 1953 г.

Съгласно обмяната на парите на 9.05.1953 г. по силата, на която за 100 лв. се обменяха за 4 лв. Изчисленията са правени като сумата на стари пари се умножаваше с 4/100. Пример: Сумата 500 000 лв. стари пари се умножава $\times 4/100=20\ 000$ лв. нови пари

Публикува се по: Изгревът на Бялото братство. Пее и свири, учи и живее. Сборник. Т. 3. С., 1995. 262-263.

**Докладна записка от служителя на Комитета Гавраил Димитров
относно наказателното дело срещу членовете на Братския съвет на
Бялото братство Борис Николов и Жечо Панайотов**

23 май 1959 г.

Разглеждането на делото започна на 17.ІІІ.1959 год. от състав на Соф. гр. съд и на 18.ІІІ. бе отложено по искане на защитата, с оглед да се даде възможност за представяне на нови доказателства по делото.

На 15.V. т.г. продължи разглеждането на делото при същия състав на съда. Разпитани бяха допълнително към 15 свидетели на защитата, много от които са членове на Партията още от преди 9.ІХ.1944 г., като някои от тях впоследствие отпаднаха. Свидетелите – партийци дадоха най-благоприятни показания за подсъдимите, като ги охарактеризираха като прогресивни граждани, които преди 9.ІХ.1944 г. активно са подпомагали борбата срещу фашизма, укривали са нелегални, давали са подслон на осиротели деца чиито родители са били убити от органите на фашистката власт, парично подпомагали делото на Партията и др. Други от тях дълги години са работили като мозайкаджии при подсъдимия Борис Николов, който знаел че са комунисти, но не ги издал.

Особено интересни бяха показанията на един от свидетелите – гражданката Алфиери, италианка по произход, която разобличи Дънов като морално паднал тип. Разказа как мъжът ѝ на три пъти я праснал при Дънов и как тя се скарала с последния, разказа за садистките прояви на Дънов над млади жени от Братството, също и за един случай, при който Дънов след гаврене с една жена я отровил и захвърлил в една дъсчена барака.

След разпита на свидетелите прокурора Руменов произнесе дълга /7 часа/ заключителна реч, в която подробно описа престъпленията на двамата подсъдими Борис Николов и Жечо Панайотов, и почти в цялото си изказване непрекъснато наблягаше на мисълта, че никой не съди верската общност „Бяло братство”, нито Борис Николов и Жечо Панайотов заради техните религиозни вярвания, а се съдят двама нарушители на нашата законност.

Защитата на подсъдимите бе поверена на 6 души адвокати измежду които Иван Бояджиев, Георгиев, Цонев и Тенев, които в своите защитни речи поискаха от съда да оправдае подсъдимите, като се позоваваха на обстоятелството, че верската общност „Бяло братство” не е обществена организация и нямала качество на юридическа личност.

Подсъдимите заявиха, че не с признават за виновни.

През време на почивката направих достойние на съдията Дим. Игнатиев, че верската общност „Бяло братство” съгласно Закона за изповеданията няма качества на юридическа личност, но като обществена организация с идеална цел е регистрирана при Комитета. С подновяването на заседанието, съда запита Борис Николов тяхната общност регистрирана ли е при Комитета по изповеданията. Последният отговори с да и допълни, че е регистрирано цялото централно ръководство, включително той и Жечо Панайотов. При този отговор адвокатите се стъписаха и започнаха да нервничат.

След петдневно разглеждане на делото, на 19 май 1959 год. съдът постанови следните присъди:

Осъжда Борис Николов на 12 години лишаване от свобода, конфискуване на $\frac{1}{2}$ част от личното му имущество, заплащане на 25 000 лева глоба на държавата и 15 години лишаване от права;

Жечо Панайотов – на 8 години лишаване от свобода, конфискация на $\frac{1}{2}$ от личното му имущество, 25 000 лева глоба и 15 години лишаване от права.

Г. Димитров

ЦДА, ф. 165, оп. 9, а.е. 1181, л. 37-38. Оригинал. Машинопис.

№ 64

Докладна записка от служителя на Комитета Гавраил Димитров за проведено наблюдение на молитвено събрание на Бялото братство по случай пролетното равноденствие на 22 март

24 март 1960 г.

На 22 март 1960 год. извърших наблюдение в кв. „Изгрев” – София, във връзка с пролетното откриване на молитвените събрания на верската общност „Бяло братство”.

До 6 часа сутринта не с забеляза никакво движение в квартала. Точно в шест и четвърт часа бе даден сигнал с кларнет от поляната, където в миналото се извършваха духовните игри. След пет минути заизлизаха от домовете си доста възрастни хора, едни от които отидоха на поклонение пред гроба на Дънов, а други – направо на поляната.

В шест и половина часа на въпросната поляна се събраха около 26 души – жени и мъже и под звуците на малък оркестър от един кларнет, двама цигулари и една китаристка, започнаха духовните упражнения – паневритмия, които завършиха в 7.15 часа.

От значение е обстоятелството, че през 1959 г. на същата дата не се състояха никакви церемонии – молитвено събрание и духовни игри.

Това се дължеше вероятно на току що извършеното одържавяване на поляната, на молитвения салон и на останалите имоти на верската общност „Бяло братство” в кв. „Изгрев” – София.

Тази година можем да си обясним малочислеността на участващите в духовните упражнения, като опит на най-смелите от „братята” да използват поляната за следващите им молитвени събрания.

ЦДА, ф. 165, оп. 9, а.е. 1204 , л. 23. Неподписан оригинал. Машинопис.

№ 65

Поверителна инструкция № А 1-455 на КВБЩРК и отдел „Народни съвети” при Министерския съвет до председателите на изпълкомите на ОНС и ГНС в София, Пловдив и Варна относно „Регистрацията на

**протестантските секти и верската общност „Бяло братство”
/дъновисти”, придружена с пояснителна записка от М. Кючуков**

19 ноември 1962 г.

Поверително!

Във връзка с извършеното през 1959 година административно деление на страната и по повод на някои допускани по места слабости относно спазването на Закона за изповеданията /ДВ, бр. 48 от 1 март 1949 година, изменен с указ № 690 от 30.XII.1950 г., публикуван в „Известия”, бр. 1 от 2 януари 1951 г./, необходимо е да се извърши нова регистрация съгласно с чл. 16 от Закона за изповеданията, която да обхване протестантските секти: евангелската петдесятна църква, евангелската съборна църква, евангелската методистка църква, евангелската баптистка църква, църквата на адвентистите от седмия ден и верската общност „Бяло братство” /дъновисти/.

Съгласно с чл. 16 от Закона за изповеданията централните ръководни органи на изповеданията подлежат на регистрация при Комитета за изповеданията при Министерството на външните работи, а ръководните органи на техните поделения по места се регистрират при местните народни съвети с поименно обозначение на всички членове на същите ръководства.

Регистрацията да се извърши в окръжните и приравнените градски народни отдели под пряк контрол на щатен член на изпълкома, като се спазват следните указания:

Ръководствата на изповеданията се регистрират въз основа на писмена молба от съответните ръководства на местните поделения до изпълкома на съответния окръжен или приравнен градски народен съвет, като данните се вписват в специално нагоден за целта дневник-регистър.

В молбата за регистрация на ръководствата следва да се посочат и молитвените помещения /църквите и молитвени салони/ и свещенослужителите, които единствено са овластени да служат и ръководят молитвените събрания на своята църква.

Уважаването или отхвърлянето на молбата за регистрация става въз основа на представяните документи по чл. 10 от Закона за изповеданията и обичайните норми за числеността на вярващите във всяко местно поделение.

Регистрацията се счита за окончателно извършена от момента на изпращането на потвърдително писмо от народния съвет до съответната секта.

Църковните помещения освен за богослужение и молитвени събрания не могат да бъдат използвани за никакви други цели, като театрални представления, литературни четения, музикално-просветни сбирки, трапези и пр.

Молитвени събрания и богослужения по частни домове /извън посочените за тази цел помещения/ се подчиняват на изискванията да общите разпоредби на обществения ред.

Когато изпълкомът на окръжния народен съвет сметне, че условията или изискванията за регистрация са се изменили или са допуснати

наказуеми закононарушения, той може да снее регистрацията на дадено ръководство или отделни негови членове, но само след съгласуване с Комитета за изповеданията при Министерството на външните работи.

Регистрацията трябва да се извърши в кратък срок. Към сектите да се подхожда внимателно и тактично.

С оглед на правилното изпълнение и спазване на процедурата по регистрацията на религиозните култове по места и техния нормален и правилен култов живот, необходимо е изпълкомите на окръжните и приравнените градски народни съвети винаги да съгласуват своята работа и своите решения от този характер с Комитета за изповеданията при Министерството на външните работи, съгласно с член 2 от Правилника за Комитета за изповеданията, одобрен със 112-то постановление на Министерския съвет от 15 март 1954 година.

Приложение: пояснителна записка.

Председател на Комитета за изповеданията
при Министерството на външните работи:

/М. Кючуков/

Ръководител на отдел „Народни съвети”
при Министерския съвет:

/Ив. Петров/

Поверително!

ПОЯСНИТЕЛНА ЗАПИСКА

към окръжното относно регистрацията на протестантските
секти и верската общност „Бяло братство” /дъновисти/

В Народна република България, съгласно чл.78, ал.ал. I и II от Конституцията, църквата е отделена от държавата и на гражданите се осигурява свобода на съвестта и на изповеданията, които в рамките на Конституцията и законите на страната, могат свободно да извършват религиозните си обреди.

Всички въпроси, свързани с изповеданията, се уреждат от Закона за изповеданията /Д.в. 48 от 1 март 1949 г., изменен с указ № 690 от 30.II.1950 г., "Известия" бр. 1 от февруари 1951 г./.

От гледище на правното им положение у нас съществуват две категории изповедания:

I. Изповедания, признати от закона, притежаващи качество на юридическа личност /съгласно чл.6 от З.И./:

1. Българската православна църква;
2. Арменска православна църква;
3. Мохамеданско изповедание;
4. Израилтянско изповедание;

II. Изповедания, които нямат утвърдени устави и не притежават качество на юридическа личност /съгласно чл.6 от З.И./:

1. Католическа църква;
2. Евангелска петдесятна църква;
3. Евангелска съборна църква;
4. Евангелска баптистка църква;
5. Евангелска методистка църква;
6. Църква на адвентистите от седмия ден;
7. Църква на адвентистите от седмия ден - реформаторско движение;
8. Верска общност "Бяло братство" /дъновисти/.

Всички тези изповедания от втора група са непризнати според закона, обаче се намират в положение на търпимост - регистрирани са и имат право на религиозна дейност.

Съществуват и други религиозни секти, като тинчевисти, окултисти и др., които не са регистрирани централно и дейността им е незаконна.

Признатите изповедания и от непризнатите - католическата църква, имащи вековно съществуване у нас, представляват едно константно състояние и предвид на това, те не ще бъдат обект на предстоящата регистрация на изповеданията.

Регистрацията ще обхване споменатите по-горе непризнати от Закона, но намиращи се в положение на търпимост, протестантски секти и верската общност "Бяло братство".

Протестантските секти, по неофициални данни към 1 януари 1962 година наброяват 237 местни църкви и 428 общества и групи с общо около 11,000 действителни членове, действащи в 649 населени места и обслужвани от 277 души духовен кадър.

У нас, те имат най-малко последователи в сравнение с другите изповедания. Независимо от това сред протестантските църкви и поделения се явяват най-значителните закононарушения и трудности в работата с тези, макар и малочислени секти.

От гледна точка на законността, протестантите спекулират твърде много с конституционните положения за свободата на съвестта и свободата на изповеданията и религиозните обреди, за да водят не толкова нормални служби в църквите, а за да водят незаконна църковна пропаганда извън молитвените домове.

От данните за броя на различните протестантски църкви, общества и групи, тяхното развитие и числен състав се вижда, че особено след 9.IX.1944 година протестантските секти и специално петдесятниците и адвентистите от седмия ден, чиято поява в България датира непосредствено след Първата световна война, в пряко нарушение или чрез заобикаляне на закона са установили свои нови пунктове в много населени места.

Същите имат стегната вътрешна организация - всички местни църкви са организирани в райони и съединения, начело с отговорници и надзиратели, и разполагат с подготвен кадър от пастори и проповедници, които често са в обиколка из страната.

Познават много добре своите членове, които при нужда материално се взаимно подпомагат.

Тези протестантски секти делят своите последователи на действителни членове и на съмишленици.

Евангелската петдесятна църква, която е най-многочислената протестантска секта у нас има основани: църкви в 128 населени места, от които 70 са организирани след 9.IX.1944 г.; общества с членски състав от 1 до 3 души - в 95 населени места, от които 53 са образувани след 9.IX. 1944 година.

За действената връзка с тези църкви и общества Съюзът на петдесятните църкви /централното ръководство/ е обособил 11 "райони" междинни организации /надзирателства/, на които е поделена цялата страна.

Същата притежава общо 36 недвижими имота, от които 32 са придобити след 9.IX.1944 година.

Аналогично е положението с църквата на адвентистите от седмия ден, която има основани църкви и групи в 289 населени места.

Половината от тях са създадени след 9.IX.1944 година, като в 45 населени места групите са от 1 до 3 члена.

С оглед да се създаде действена организационна връзка с населените пунктове, Съюзът на църквите на адвентистите от седмия ден /централното ръководство/ към 1948 год. е създал 3 сборни междинни организации за цялата страна, именно - "Съединение на църквите на адвентистите в Западна България", „Съединение на ц.а. в Северна България" и "Съединение на ц.а. в южна България".

Същата протестантска секта притежава 39 недвижими имота, от които 21 са придобити след 9.IX.1944 год.

Всички имоти на протестантските секти са придобити по незаконен ред - без да са на лице изискванията на чл.6 от Закона за изповеданията, следователно без да имат качество на юридическа личност, централните и местни ръководства на тези изповедания /секти/, въпреки изричното предупреждение на Комитета за изповеданията, сключват симулативни сделки – чрез закупуване и прехвърляне на недвижими имоти на името на поставени лица, а в някои случаи и на името на американската фирма "Дженерал Конферанс Корпорейшн" със седалище във Вашингтон.

По намиращите се в Комитета писмени данни за наличността на местните клонове и членски състав на различните протестантски секти е видно, че голяма част от тях са регистрирани или само организирани с по 2 члена или с по 1 член и 2-3 съмишленици.

В това отношение типичен пример представлява църквата на адвентистите от седмия ден - реформаторско движение. Същата има общо 286 члена, разпределени в 47 клона /населени места/, което прави средно по 6 души в селище.

Конкретно картината е следната: в гр. Кюстендил - 4 члена и 2 съмишленици; с. Кошарите, Пернишко - 1 член и 2 съмишленици; в гр. Тетевен - 3 члена и 1 съмишленик; с. Гложене, Ловчанско - 2 члена и 1 съмишленик; с. Садово, Пловдивско - 2 члена и 3 съмишленика; в Стара Загора - 3 члена и 2 съмишленика; с. Градец, Сливенско - 3 члена; в гр. Търговище - 2 члена и 2 съмишленици и др.

За разпространяване на своите религиозни възгледи, за завербуване на нови членове, петдесятниците и адвентистите от седмия ден си служат с най-различни методи и форми на работа: като се почне от молитвените събрания, проповедите и сказките, личната агитация - посещения на домо-

вете, и се стигне до честите обиколки със специална мисия на пастори и проповедници из цялата страна.

Досегашната практика по регистрирането на протестантските църкви и общества доказва сериозни недостатъци, главно поради формалния характер на самото регистриране. От тези слабости се възползуваха ръководствата на религиозните секти, които в своята работа излизат извън законно установените рамки.

Целта на регистрацията на протестантските секти и верската общност "Бяло братство" /"дъновисти"/ е:

1. По реда на Закона за изповеданията да се приведат в известност и законен ред местните поделения на тези изповедания /секти/.

2. Регистрацията на ръководствата и посочването на свещенослужителите и молитвените помещения /църкви и молитвени салони/ да се извършва чрез писмена молба от ръководствата на местните поделения до съответния окръжен или приравнен градски общински народен съвет, като данните се вписват в специално нагоден за целта дневник-регистър; а не в класьори, каквато е досегашната практика в много местни народни съвети.

При посочването на молитвените домове /църкви и салони/ и всички други църковни недвижими имоти, трябва да се вписват и данните - чия собственост са и на чие име се водят.

Регистрацията се счита за окончателно извършена от момента на изпращането от народния съвет потвърдително писмо до съответното изповедание.

3. Уважаването или отхвърлянето на молбата за регистрация да се извършва въз основа на представените документи по чл.10 от Закона за изповеданията и обичайните норми на самите протестантски секти за образуването на местно поделение /църква/. За различните секти тези обичайни вътрешно-уставни норми за необходимия брой на последователите, при които следва да се допусне образуването на местно поделение /църква, верска общност и пр./, е към 25-35 души, живеещи в определено селище или в близки съседни селища.

Тази мярка не следва да се прилага по отношение на евангелските църкви: съборната, методистката и баптистката, които водят своето съществуване още от преди освобождението ни от турско робство, и чиято религиозна дейност в повечето случаи е в рамките на закона, като на много места техните църкви са останали с по 10-15 члена.

Съгласно чл.10 от З.И., свещенослужители и длъжностни лица в кое да е изповедание могат да бъдат само лица, които са български граждани, честни и благонадеждни и не са лишени от права с влязла в законна сила присъда.

Освен това за допускането на регистрация необходимо е всяка религиозна секта да има постоянно седалище с посочен молитвен дом /църква или салон/, където единствено да се допуска публично извършване на религиозните служби и обреди и то само от посочените към него свещенослужители и проповедници.

Като изключение при дадени обстоятелства и с разрешение на Комитета за изповеданията се допуска разместване на свещенослужители и помещения на местни църкви от централните ръководства на изповеданията.

При преценките на исканията за регистрация компетентните органи при Окръжните и приравнените градски общински народни съвети, следва да се вземат под сериозно внимание данните от кога и в какъв район е възникнала религиозната група /от преди или след 9.IX.1944 г., в индустриален, граничен и др. под. райони/. Всеки молитвен дом следва да се използва само от посочилото го изповедание и то само за богослужения и молитвени събрания, а не и за театрални представления, литературни четения, музикално-просветни сбирки, трапези и пр. Събирането на молитвени събрания и извършването на богослужения по частни домове /извън посочените такива за тази цел/ се подчинява на изискванията на специалните закони и разпореждания на обществения ред.

4. Регистрацията и проучванията, които следва да се направят във връзка с нея, ще дадат възможност на окръжните и приравнените градски общински народни съвети да се ориентират правилно по работата си с намиращите се на тяхна територия религиозни секти, да се внесе единство и еднаквост по законните въпроси на тези секти, да се ограничи дейността на последните в рамките на законността, да се отстранят слабостите, допускани било в действията, било чрез бездействие на органите на местните власти, да се разкриват о време закононарушенията и да се санкционират.

За привеждане в ред и известност досегашното положение на протестантските секти и за отстраняване на редица слабости на ръководствата на тези секти и на някои органи на народната власт по места при прилагането на чл.16 от Закона за изповеданията, окръжните и приравнените градски общински народни съвети следва да извършат цялостна регистрация на всички местни поделения на тези секти, намиращи се на тяхна територия.

С оглед правилното изпълнение и съблюдаване на процедурата по регистрацията на религиозните секти по места и тяхната нормална дейност, окръжните и приравнените градски общински народни съвети следва да съгласуват своята работа и своите решения от този характер с Комитета за изповеданията при Министерство на външните работи, съгласно Правилника на същия /одобрен с 112 постановление на Министерския съвет от 15 март 1954 г./ чл. 2 на който правилник гласи: "Всички ведомства и централни учреждения са задължени да съгласуват с Комитета всички въпроси относно църквата".

Председател на Комитета
за изповеданията:

М. Кючуков

ЦДА, ф. 165, оп. 10, а.е. 1109, л. 1-7. Оригинал. Машинопис.

№ 66

Поверително уведомително писмо на КВБЩЦРК до всички ОК на БКП и ОНС в страната за скорошното обявяване на регистрацията,

**придружено с обяснителна записка относно „Окончателното
провеждане на регистрацията на протестантските секти”**

30 януари 1964 г.

Изх. № 38

Поверително!

Във връзка с изпълнението на поверително окръжно № А-1-455 от 19 ноември 1962 г. на отдел „Народни съвети” при Министерския съвет и Комитета за изповеданията при Министерството на външните работи, изпращаме обяснителна записка относно регистрацията на протестантските секти и верската общност „Бяло братство” (дъновисти), с молба обявяването на регистрацията да се извърши в най-кратък срок. За целта е необходимо ОНС да изпрати писмени съобщения само на предварително утвърдените местни протестантски църкви.

Желателно е ОНС да даде необходимите нареждания да местните народни съвети във връзка с прекратяването на всякаква публична религиозна дейност от страна на нерегистрираните поделения на тези секти.

Приложение: 1

Председател: *М. Кючуков*

Поверително!

ОБЯСНИТЕЛНА ЗАПИСКА

В почти стогодишното си съществуване някои от протестантските секти у нас не са отбелязали особен успех. Появили се в резултат на англо-американската пропаганда по време на турското робство, те спечелиха тук-там почва благодарение на обстоятелството, че протестантът по онова време негласно минавал за покровителствано от западните държави лице.

След Освобождението нуждата от покровителство отпада. Въпреки усилията и хвърляните материали средства влиянието на сектите остава ограничено. Известно оживление настъпва след Първата световна война, когато се явяват петдесетниците и адвентистите от седмия ден, но и то скоро бива парирано от отпора, който дава православната църква, а също е от мерките на прогермански ориентираните режими, които по свои съображения налагаха ограничения на тия църковни организации, чиито връзки с централите в Англия и Америка не бяха скрити.

Противно на православната църква и мохамеданското изповедание, протестантските църкви никога не получиха у нас пълни юридически права. Затова пък при народната власт след Девети септември те се ползват с неограничени права и развиват дейност, почти неконтролирана от никого. Положението съществено не се измени е след гласуването през 1949 г. на специалния закон за изповеданията, тъй като законът имаше някои празноти, пък и не се следеше за стриктното му спазване. И макар основните ръководни кадри на сектите да бяха засегнати от големия протестантски

процес, който бе воден срещу тях за антидържавна дейност, ръководствата на тези секти, и главно на двете секти на петдесетниците и адвентистите, успяха да запазят и увеличат своите низови организации. Общият брой на членовете и на съмишлениците на всички секти е към 15 000.

Те са се възползвали и сега се ползват главно от обстоятелството, че в закона не е предвиден минималният брой, който е нужен за откриване на нова църква и от формалния характер на регистрацията при местните народни съвети. Сега с регистрацията се определя минималният брой 20 вярващи, при който брой само може да бъде открита и оставена законно да функционира стара или нова протестантска църква.

Освен това регистрацията сега се предостави да се извършва само от окръжните народни съвети, което е гаранция, че в ръководствата на местните протестантски църкви няма да се промъкват нелоялни елементи.

Минималният брой 20 вярващи е взет от уставните положения и обичайната практика на самите секти, както и от законодателната практика в други страни, например в СССР. Изключение правят адвентистите, които формират църковни общности и от десетина, дори и по-малко членове, които се обслужват обаче от пътуващи пастори. С прилагането на този принцип ще отпаднат много изкуствено създадени малочислени църкви и общества на сектите, които до сега са били узаконявани на общо основание.

Освен това главно уточняване за правото и условията за откриването и функционирането на протестантските местни църкви регистрацията предвижда посочването и на молитвено помещение (дом, салон, църква), дето единствено се извършват публично църковни служби и обреди. Досега това не бе спазвано от сектите, нито контролирано от местната администрация. Освен, че имаше тайни (необявени) църковни помещения, но и някои от обявените помещения се използват от самите секти за нецърковни прояви като увеселения, театрални представления и др. Всичко това занапред се отстранява.

Занапред регистрацията предвижда и постоянно обслужващо лице. Характерен е досега големият брой духовни лица обслужващи сравнително малки църкви. Характерно е и тяхното постоянно движение. Едното и другото е явно прекалено и не е обичайно за другите изповедания.

Тия са главните моменти от основната цел на регистрацията, която е предвидена от Закона за изповеданията. С оглед на регистрацията централните ръководства на сектите бяха уведомени да отправят молби със съответните данни до окръжните съвети за всички тези местни поделения. Това те сториха. Сега предстои да бъде официално оповестена регистрацията. Съгласно тази регистрация занапред ще останат като действащи: 32 църкви вместо досега действащите 65 на сектата на петдесетниците; 26 действащи църкви на адвентистите от седмия ден вместо досегашните 68; 18 действащи църкви на евангелската съборна църква вместо досегашните 61; 11 действащи църкви на методистите вместо досегашните 23; 14 църкви на сектата на баптистите вместо досегашните 23.

Освен това ще бъдат регистрирани 5 от досега съществувалите 26 местни клонове на религиозната общност „Бяло братство” (дъновисти).

Обявяването на регистрацията от страна на окръжните народни съвети ще стане в най-близки дни, чрез изпращане на уведомителни писма

до онези църкви, които се утвърждават чрез регистриране. Неполучилите през същото време такива утвърдителни писма за в бъдеще не могат да съществуват като църковни организации. Членовете на такива групи, които най-често са съставени от членовете на няколко семейства, следва да се черкуват в онези църкви, които имат утвърдени организации с определен молитвен салон, пастор и др. Освен това местослуженето на свещенослужителите на сектите се определя изключително в посочения молитвен салон на сектата, извън който те не могат да развият църковна и религиозна дейност с изключение на обичайното обслужване на тежко болен вярващ гражданин или гражданка в частен дом или болнично заведение. Преустановява се също събирането на молитвените събрания по частни домове, извън определения за целта молитвен салон.

След оповестяването на регистрацията възможно е да се явят случаи на оплакване от вярващи, в чието селище не се допуска регистриране на църковна организация – църква, или пък на жалби по повод преустановяване безразборното и нецелесъобразно движение на протестантските духовници из страната.

Във връзка с това основното, което следва да се съблюдава при даване отговор на такива жалби, се състои в следното:

1) От гледище на общите разпоредби и специално Закона за изповеданията неоправдано е да се утвърждава обществената организация (църква) от няколко члена или членове на няколко семейства. Това положение е съобразено както с общите разпоредби, така и с обичайните вътрешни уставни положения на самите секти, които предвиждат – за организирането на църква (църковна организация) средно 20 редовни членове на църквата, но не и съмишленици.

Евентуалната теза на вярващи, да се образуват съставни или сборни църкви (на членове от различни селища) следва да се отклонява като неотговарящо на нуждите и противоречащо на нормалния религиозен живот по места.

2) Досегашната незаконосъобразна в някои случаи практика пасторите да ръководят и организират повече от една енория се преустановява. Общото ръководство и контрол на местните църкви е длъжност само на централните ръководства на изповеданията.

3) Сектата на адвентистите реформатори, чиито последователи в цялата наша страна възлизат на около 150 члена, поради малочислеността на групите по места, отпада при регистрацията и имуществото ѝ като организация ще бъде ликвидирано по общия ред.

4) Общи мотиви за регистрирането на сектите към окръжните народни съвети:

а) с административното деление на страната, извършено през 1959 г., много от общинските народни съвети бяха прегрупирани и слети и се образуваха нови народни съвети. Нужно е църквите, намиращи се на територията и в границите на народните съвети, да се регистрират към новия съвет;

б) при досегашното регистриране са допускани слабости и формално отношение от страна на местни съвети, а също допускани са и нередности от протестантските секти.

в) да се даде възможност на окръжните народни съвети да се ориентират правилно по работата си с намиращите се на тяхна територия религиозни секти, да се внесе единство и еднаквост по законните въпроси на тези секти, да се сведе дейността на последните в рамките на законността, да се отстранят слабостите, допускани било в действията, било чрез бездействие на органите на местните власти.

Целта на регистрацията в бъдеще е да се избегнат всички тези слабости и да се приведат в ред всички въпроси, свързани с нормалното обслужване на вярващите и нормалната дейност изобщо на протестантските секти.

София, 20 януари 1964 г.

ЦДА, ф. 165, оп. 10, а.е. 1109, л. 13-17. Оригинали. Машинопис.

№ 67

Писмо от посланика на НРБ във Франция Владимир Топенчаров до председателя на Комитета Михаил Кючуков относно Бялото братство във Франция

Париж, 8 август 1967 г.

Другарю Кючуков,

Въпросът, който поставяш в писмото си ми е отдавна и добре познат. Как стои той?

В 1936 или 1937 г. Петър Дънов е пратил във Франция своя „ученик“ Михаил Иванов, да създаде филиал на „Бялото братство“. Такъв филиал е създаден още тогава и той продължава да съществува. Разраснал се е широко и по данни, които дава сам Михаил Иванов, членовете му достигат 10.000 души. Сега името на създаденото общество е „Интернационално Бяло братство“. Нарича се интернационално, тъй като парижкото д[руже]ство представлява център с групи в Швейцария, Белгия и някъде другаде.

По твърдения на самия Михаил Иванов, който е наричан метр Иванов /учителя Иванов/ около „братството“ са събрани главно интелектуалци /университетски преподаватели, научни деятели, лекари, художници и др./

Няколко пъти вече лично съм се срещал с Михаил Иванов, тъй като той декларира готовност да работи за България. Ние сме му предавали плочи със записани български песни, с които той е запознавал своите привърженици.

Общата работа на „братството“ върви по пътищата на Петър Дънов, с неговата идеологическа насока.

Но което е най-характерно и вече куриозно е това, че френските последователи на Дънов. пеят всичките си песни на български език. При едно мое посещение в „Лагера“ им /те имат летен лагер на Лазурния бряг, до град Фрежюс/ бяха изпети пред мен от постоянния хор на „Лагера“ 26 песни на български език. Вън от „Отче наш“ всички останали бяха български народни песни. Самият М. Иванов е роден в едно битолско село, затова и голямата част от песните са почерпени от песенното богатство на

македонските райони. Михаил Иванов шумно изявява в разговора, който водихме своя български патриотизъм. В края на разговора той извика: „Да живее България”. Когато го слуша човек направо може да го нарече „патриотичен запалняк” от стар тип.

Голям брой от децата на „братята и сестрите” са кръщавани от Иванов и той им дава български имена /има например имена Искра, Благовеста, Светомир, Светлана и др./

В сегашния момент макар и на своя своеобразна база този господин върши невредна пропаганда в полза на българската страна, която „е родила такъв човек като Дънов”. България се смята като прародина на дъновизма от привържениците на „Бялото братство” и от тази страна е гледана с внимание. Пее се на български, тъй като българският език по думите на „братята” и „сестрите” е езика на създателя на „Бялото братство”.

Преди няколко месеца той се яви за първи път и в посолството и поиска неговия брат да му гостува. Това е било уредено и доколкото ми се каза от нашия консулски отдел той е пристигнал през юни в Париж за два-три месеца. При разговора М.И. настоя за български грамофонни плочи и ние му доставихме това с което разполагахме. Преди някое време получих негова картичка от Япония дето отишъл на изложението. С голям възторг говори за българския панаир.

Една негова сказка на френски език, която той ни бе донесъл при посещението си в посолството, бе изпратена на Политбюро, като куриоз. След всеки пасаж на френски език той повтаря рефрен на български език: „поздрав и привет”. На въпроса ми защо произнася тази част на български, когато сказката е на френски, той заяви, че „не съществува на нито един език в света термин, който да изразява с такава точност съдържанието на идеята за поздрав и привет”.

М. Иванов е построил своето братство на акционерни начала и държи сам в ръцете си пакета на акциите на „братята и сестрите”. Има две големи къщи в Париж /квартал Сен Клу/, няколко вили из Франция и имението до Фрежюс /Бонфен/ дето е летния „Лагер”.

Запознал съм със случая др. Живков, също така др. Башев и др. В последно време при идването ми в София през юли т.г. стана отново дума. Повдигна се въпроса за използването на това дружество, което има много връзки във Франция за наша културна пропаганда. Като че ли известни възможности има – дотолкова доколкото могат да представят пейзажът на България, нейната историческа култура и пр. Но има и известни отрицателни страни от по-тесни връзки с тая пасмина хора, които заявяват, че са против „червения комунизъм”, за „бял комунизъм” /така говори М. Иванов/, въздържа се да взема участие или дори отношение към сегашните войни /Виетнам, Израел/. Тия въпроси бяха засегнати при разговори с него.

Каква литература издават не ми е известно. Виждал съм само една книга с беседи на самия нов „учител” Михаил Иванов, в които той най-често се позовава на Петър Дънов. Но този „учител” е амбициозен човек и говори, че „етапа Дънов” е надминат и като че ли иска да каже от самия него. Казват ми, че в последно време все по-рядко се позовава на Дънов и изтъква по-често текстове от свои стари беседи.

Ще потърся литература /беседите/, която „братството” е издало или издава.

Ако има други въпроси, моля те, постави ги за да се осведомим и самите ние и да устроим по-правилно нашето становище към тази организация. За нас е много важно да знаем вашето мнение за да определим и до къде можем да ги използваме, без да дадем възможност да използват нас.

С другарски поздрав
Вл. Топенчаров

ЦДА, ф. 165, оп. 11, а.е. 223. Оригинал. Машинопис.

№ 68

Изложение от айтоското братство до ЦК на БКП срещу намеренията за строеж на съветско и японско посолства върху терени включващи и гроба на П. Дънов²

февруари 1969 г.

Другарю Председател,

Известно е на нашата народна власт, че през годините 1900 до 1944, в сред българския народ работи като просветител и учител Петър Константинов Дънов, когото с уважение и признателност всички наричахме „Учител”. Неговият баща, свещеник Константин Дъновски е един от първите български възрожденци.

Учителят живя на „Изгрева”, където изнасяше своите беседи и лекции. Важен период от неговата дейност на ръководената от него „школа”, от 1922 година до края на живота му. „Школата” в София се провеждаше в собствения на Бялото братство салон-молитвен дом, намиращ се в софийския квартал „Изгрев”. Салонът и местата около него нужни за живота и идеите на братството бяха набавени със средствата на множество последователи на Учителя из цяла България. През всичкото време на съществуване на школата, салона бе едно приветливо обществено място за беседи, концерти и духовно общество, а цветните и овощни градини край него се поддържаха образцово.

Повод за настоящето ни е взетото решение по плана на град София съществуващият и досега салон на школата и местата към него да се предадат за постройки на легациите на СССР и на Япония.

Нека споменем, че в мястото определено за Японска легация се намира гробът, в който е положено тялото на Учителя Петър Дънов.

Погребението му на това място е разрешено от др. Георги Димитров, съобщено навремето с писмо от Министерството на вътрешните работи. Този гроб и досега се поддържа в добър вид, с уважение от последователите на Учителя, заедно с малка градина около него.

Ние молим Министерския съвет да отмени подобно приложение на плана на кв. „Изгрев”, местата и салона на Бялото братство да се запазят в своя вид, както през времето на Учителя. Запазването им и отменяването на

плана за поменатите легации, ще бъде една голяма заслуга на народната власт, която ще бъде добре оценена, както от сегашното наше поколение, така и в бъдеще, защото интереса към идеите на Учителя ще расте повече и повече. Един ден учени и общественици от цял свят ще се интересуват от тези идеи, както днес се интересуват от богомилството.

Нека България запази следите от ценната дейност на основателя и водител на Бялото братство в България, нещо, което М.С. е властен да постанови. Идеите на Учителя Петър Дънов имат общочовешко значение. Неговите последователи са въздържатели-трезвеници, вегетарианци. Те са трудолюбиви и честни граждани, техните ценни качества са изпитани от мнозина, които са работили с тях в обикновения живот. В салона на школата, в местата край него /определени сега за лекции/, в трапезариите създадени от учителя, се прави опит за приложение идеите му.

Нека си припомним, че навсякъде по света се тачи паметта и делото на великите мъже: в Съветския съюз са запазили местата където са работили Толстой, Чехов, Максим Горки и други. Индия има свой музей на Ганди и пр., и пр. Нека и българския народ направи това за своя ценен и интересен труженик Петър Константинов Дънов, местата където той е работил /в това число и мястото, където е погребан/, да останат и напомнят на бъдещите поколения за ролята му като миротворец и наставник за правилен и човешки живот.

Може би ще ни се възрази, че имотите за които става дума са собственост на държавата и тя разполага с тях. Достатъчно е да се каже, че одържавяването на тези имоти бе акт на култа към личността през 1949 год. до 1958 год., за ад се вземе повод за поправяне на сторената тогава грешка.

Надяваме се, че народната власт, респективно МС на нашата Народна република България ще се вслуша в нашия апел като глас от българския народ.

гр. Айтос

С почитание:

39 подписа

ЦДА, ф. 165, оп. 11, а.е. 922, л. 5 с гръб. Оригинал. Машинопис.

№ 69

Изложение от софийското братство до ЦК на БКП, Министерски съвет, Президиума на Народното събрание и Комитета срещу намеренията за строеж на съветско и японско посолство върху терени включващи и гроба на П. Дънов

преди 13 март 1969 г.

Другари,

С прискърбие се научаваме за решението да се даде Изгрева за строежи на Съветската и Японската легации.

Изгревът е център на Бялото братство – Духовно движение, което Учителят П. К. Дънов създаде. То е самобитно, възникнало и развило се тук в България.

Учителят живя на Изгрева. Тук Той създаде център на Братството, тук Той държа своите беседи и лекции в продължение на 20 години. На Изгрева Той създаде едно малко общество, където се правеха опити за приложение на учението което той проповядваше.

Учителят е Мъдрец, Философ, Проповедник на един чист живот съобразен със законите на природата.

Учителят е държал повече от пет хиляди беседи и лекции неповтарящи се – едно наистина огромно Словесно Творчество.

Учителят е създал и повече от сто оригинални музикални творби. Неговите беседи и лекции се намират в много от големите световни библиотеки, а някои от тях са преведени на чужди езици.

Учителят е известен в чужбина, Той има почитатели и последователи в целия свят.

Всеки народ почита своите Велики Синове, пази свято тяхната памет, отдава им почит и уважение – това е култура. В Съветският съюз не заличиха следите на Толстой. Ясна поляна където Той живя и работи, се пази и поддържа във вид какъвто имаше по негово време, и е предмет на почитание и уважение от целия Руски народ, и чужденци които посещават Русия. Същото е и за Максим Горки, Чехов и др. Великите хора на един народ са пример за сегашните и бъдни поколения, те са неговото богатство.

Изгревът е създаден за нуждите на Бялото братство, и поради това той се поддържа като парк и градина, а не като жилищен квартал.

Той се намира непосредствено до Парка на свободата и естествено се приобщава към него. Местата са закупени със средства събрани между учениците – следователно Изгрева е едно истинско Народно дело. Самото име – „Изгрев”, е свързано с живота на Братството. Тук учениците посрещаха изгревите на Слънцето, оттам и името Изгрев. На Изгревът и положено тялото на Учителя, със съгласието на Министерския съвет и другаря Георги Димитров.

Естествено, Изгревът е свещено място за последователите на Учителя. Това са няколко хиляди граждани на тази страна, чиито чувства трябва да бъдат уважени. Изгревът е тяхно морално право и то трябва да бъде зачетено. Днес когато за паметници на културата се полагат особени грижи, пазят се и се поддържат, трябва ли да се заличи един паметник на културата?

Изгревът не е свободен терен – той е вече зает, той е историческо място. Изгревът е център на Духовно движение, с общочовешко значение. Изгревът е история, той не може да бъде използван за други цели. Има историческа правда, тя не трябва да се нарушава. Изгревът принадлежи на Бялото братство, той е право на Бялото братство. Това право трябва да бъде зачетено.

Ние учениците на Учителя П. К. Дънов, не сме съгласни Изгрева да се използва за каквито и да е други цели.

Ние молим да се поддържа Изгревът във вид какъвто е имал по време на Учителя.

95 подписа

№ 70

Из сведение на Комитета „За структурата и организацията на религиозните общности в НРБ”

б.д., между февруари и май 1975 г.

[...]

XI. „Бялото братство” – дъновистите

„Бялото братство” е основано от Петър Дънов през 1898 год. Последователи на „учителя” Дънов почти в цялата страна. Групи от 5 до 50 души съществуват в следните по-големи градове: София, Русе, Варна, Бургас, Стара и Нова Загора, Търново, Видин, Габрово, Плевен, Пазарджик, Казанлък, Хасково, Шумен, Горна Оряховица, Свищов, Панагюрище, Димитровград.

Такива групи има в някои по-големи села: Любимец, Кретпост, Крън, Страцин, Съединение и др.

Повечето от тези групи не са регистрирани и съществуват в положение на толерантност от страна на държавните органи.

Няколко души: Люба и Драга Михайлови, Възкресен Анастасов, Жельо Тонев, Георги Йорданов, д-р Стефан Кадиев и Кирил Михайлов се сочат за Централно ръководство.³ Това ръководство не е регистрирано и също живее в положение на толерантност.

Нашият Комитет поддържа с него неофициални, но редовни връзки.

[...]

ЦДА, ф. 165, оп. 9, дело 39, преписка 1167, л. 17. Неподписан оригинал. Машинопис.

№ 71

Разпореждане № 301 на Бюрото на Министерския съвет за отстъпване на СССР право на строеж върху държавен терен за посолство

18 юли 1975 г.

Бюрото на Министерския съвет разпреди:

Отстъпва безсрочно и безвъзмездно на Съюза на съветските социалистически републики, при условията на взаимност правото на строеж върху държавен терен от 32 921 кв. м., находящ се в гр. София, между улиците „Дървенишко шосе”, „Незабравка”, „10-та” и „Акад. Методи Попов”, местността „Изток-юг”, съставляващ парцел I, кв. 16 по плана на гр. София, предоставен му въз основа на разпореждане № 153 на Министерския съвет от 18 април 1968 г. за строителството на административно-жилищен комплекс на съветското посолство.

Председател на
Министерския съвет:

Ст. Тодоров
Гл. секретар на
Министерския съвет:
[подписа не се чете]
Началник на
отдел „Правен“:
[подписа не се чете]

ЦДА, ф. 136, оп. 60, а.е. 440, л. 1. Оригинал. Машинопис.

№ 72

Изложение от Бялото братство до Президиума на XI-я конгрес на БКП и Тодор Живков с молба да бъде запазено гробното място на П. Дънов, одобряване устава на общността, предоставяне салон като компенсация за иззетите имоти и утвърждаване правото на лятно лагеруване в Рила

между 1 и 24 февруари 1976 г.

Уважаеми другари,

Ръководството на В.О. "Бяло братство" /наречени "Дъновисти"/ в София изказва искрени, братски поздравии към уважаемия Президиум на Конгреса, на др. Тодор Живков - първи секретар на Ц.К. на Б.К.П, както и към всички делегати и гости по случай свикването на настоящия XI-ти конгрес на Б.К.П. Партията и българския народ считат конгреса като исторически и с извънредно значение в живота на партията и народа. "Бялото братство" в България е неразделна част от българския народ и живее с неговите борби, идеали, труд и стремежи към светло бъдеще за колективен комунистически и братски живот в страната.

Членовете на "Бялото братство" пожелават на конгреса плодотворна работа при разглеждане и решаване на поставената му програма. Братството подкрепя напълно миролюбивата политика на прогресивните народи за побратимяването чрез приложение на практика в живота на закона на Любовта или Взаимопомощта между хората. Благодарение на усилията на Съветския съюз и другите социалистически и прогресивни народи, по пътя на „мирното съвместно съществуване“, посочен от др. Ленин, се подписа в Хелзинки от 35 държави историческия Заключителен акт на съвещанието за сигурност и сътрудничество в Европа, което води към мир за цял свят.

"Бялото братство" в България е създадено в 1898 год. от гениалният учен, мъдрец, философ, социолог, медик и теолог - Петър Константинов Дънов роден в с. Николаевка, Варненски окръг /12.7.1864-27.XII. 1944/, починал на 80 годишна възраст. Той беше и се счита и сега за Учител на последователите си, понеже ги учеше на законите на живота. Във своето Слово от хиляди говорени и стенографирани беседи, Той претвори Христовото учение, съобразно днешната културна еволюция на човечеството. Учителят говореше само за неговите велики истини по форма, съдържание и смисъл, а не по външните обрядности на Християнството, създадени и прилагани от света до днес. Учителият проведе в България една

Висша духовна школа - Учение за живота, както за българите, така и за цялото човечество. Той не създаде религия в днешен смисъл на думата, а учение за живота. За неговите обновителни идеи във вероизповеданието Учителят П. Дънов бе отлъчен и анатемосан от официалната православна църква и учението му се считаше за секта, ерес. Това не попречи, обаче за създаването на първите братски комуни у нас /1920, 21, 22 год./, в които на дело се прилагаше образец, братски живот по закона на Любовта.

След 9.IX.1944 год. „Бялото братство” е законно призната верска общност, регистрирана, съгласно Конституцията и Закона за вероизповеданията у нас. Братството е самобитно, българско духовно учение – школа с основните Христови идейни принципи на Любовта, Мъдростта и Истината съответно – сърцето, умът и волята у човека. Това е творчески път за развитие на човека. Днес в сп. „Научен живот”, кн. 4/75 год., проф. д-р Стайков потвърждава същите принципи в статията „Ролята на субективния фактор в научното творчество”.

Членовете на „Бялото братство” работят в пълна съгласуваност с днешната социалистическа власт у нас за научното, естетическо и духовно издигане на народа и активно участват в общото строителство на новия живот и изграждането на новия човек. В своя личен, обществен и трудов живот, те са честни и добросъвестни като граждани с висок морал и нравствени качества и добродетели.

Учителят П. Дънов преценява положително обществената организация Отечествен фронт у нас. Той казва: „Съвременните християни не са дали толкова жертви, колкото комунистите и те са на по-прав път от тези които не са се жертвали. Аз се радвам, че О.Ф. дойде у нас. Всички българи, които живеят по цялата земя, да служат с любов на От. Фронт като части на едно цяло. Така се стига до братство и единство между народите”. За хората от „Бялото братство” Учителят казва: „Ние не сме духовни фразиолози, а хора на реалните истини и опита в живота с висок хуманизъм”!

Затова нашите професори, след специални проучвания са преценили Учителят правилно и през 1973 год., от името на Бълг[арската] академия на науките в издадената книга „Кратка история на българската философска мисъл”, на стр. 432 говорят за „дъновизъм” като „учение, подкрепено с данни от медицината и най-новите открития на науката”.

Всички последователи на учението са вегетарианци и въздържатели от алкохол и тютюн. Те са убедени защитници на природата, като източник на живот и като туристи, поддържат чистотата в планините.

Учителят П. Дънов е против войните, както е бил и Христос, той счита, че в настоящата историческа епоха, славянството, начело със СССР, ще изиграе ролята на обновител на целия свят по пътя на миротворството.

Преди 9.IX.1944 год. „Бялото братство” имаше свое поселение в София – „Изгрев” с построен братски салон, широка поляна за сутрешни физкултурни игри „Паневритмия” с текст и музика от Учителя. Засадена бе голяма овощна градина. До салона бе дълга столова за комунално хранене на членовете от братството. Тук често гостуваха приятели-комунисти, повечето бедни работници, някои от които бяха нелегални и укривани в братски семейства на Изгрева.

По несъобразителност на Братския съвет след 9.IX.1944 год. и по силата на Закона за едрата градска собственост, всички братски имоти бяха иззети и одържавени, освен един парцел от около 2 декара, в който е положено тялото на покойния Учител П. Дънов на 27.XII.1944 год.

На Изгрева повече от 25 години се развиваше усилен духовен братски живот под ръководството на Учителя П. Дънов. Него го познаваха като философ, учен и мъдрец, много български професори и учени от цял свят, като: Толстой, Горки, Ганди, Рабиндранат Тагоре, Ромен Ролан, Айнщайн и други. Вероятно и др. Ленин е знаел за него чрез др. Г. Димитров.

„Бялото братство” от създаването му до 9.IX.1944 год., е било под постоянното отрицателно отношение и действие главно на официалната православна църква и някои държавници. Така цар Фердинанд и министър Радославов интернират Учителят във Варна, защото е бил за неутралитет на България във войните и за не се бият българи срещу Русия – нашата освободителка. Владиката Симеон Варненски и държавници като проф. Цанков разпореждат задържането на Учителя в Дирекцията на обществената безопасност, където е съставен следствен протокол интересно съдържание и сведения от Учителя.

Паралелно с отрицателното отношение към учителя и „Бялото братство”, трябва да споменем за многото факти до 9.IX.1944 год., при които Учителят П. Дънов и неговите последователи подпомагаха нелегалната съпротива и борба на Б.К.Партия чрез ятачество и материални средства и укриване на много нелегални приятели-комунисти, между които: др. Георги Димитров, неговият брат Тодор Димитров, Никола Кофарджиев, др. Цола Драгойчева, Орлин Василев, Елена Червенкова /сестрата на др. Г. Димитров/ и много други.

Характерен е случаят, при който Учителят П. Дънов укрива др. Г. Димитров на ул. „Опълченска” № 66, където в къщата-близнак /сега музей/ двамата са живяли 20 години под един покрив. Др. Димитров и Учителят П. Дънов са били приятели и никога не са имали идеологически спор помежду си и са споделяли винаги въпросите от социално-политическия живот у нас и в света при пълно доверие помежду си. През 1923 год. Учителят скрива при себе си др. Димитров при преследването от полицията. След вдигане на блокадата, братя извеждат др. Димитров преоблечен, след което той заминава за Москва.

Брат Тодор Стоименов е укривал брата на др. Г. Димитров – Тодор Димитров дълго време у дома си.

Брат Никола Гръблев в Бургас, като офицер, спасява от разстрел 54 войници-комунисти. Много други братя от София и провинцията също са вършили ятачество, насърчавани от Учителя Дънов и с вярата и убеждението, че по съвест спасяват от смърт българи – борци за свободата и правдата за българския народ.

Горните и още много други факти доказват прогресивното разбиране и дейност, както на Учителя Дънов, така и на неговите последователи пред 9.IX.1944 год., каквито са и сега.

„Бялото братство” у нас, като самобитно българско учение с етична цел и методи за живота, не е нито централа на съществуващите

последователи на Учителя в чужбина, нито е клон от някоя централа в света с близки до неговата идеология.

„Бялото братство” изживя най-трагичния ден в своя живот, датата 27.XII.1944 година, когато си замина от този свят любимият ни учител Петър Дънов. По негово желание приживе и със специалното телеграфно разрешение от Москва от др. Георги Димитров, като акт на признателност и от приятелски чувство, след решение на Министерския съвет и писменото уведомление до братството от Министерството на вътрешните работи при министър др. Антон Югов, тялото на Учителя Петър Дънов бе положено в градината на братството на Изгрева в София, където гробното място е запазено до днес.

Братството продължава да поддържа парцела и гробното място на Учителя на Изгрева. Понеже същото бе застрашено през 1975 год., че може да се вземе за други цели, братството направи специални изложения до върховните управителни органи и лица у нас, с молба за запазването му, като гробно място на заслужил, прогресивен българин и да се обяви като исторически паметник на културата у нас. До днес, обаче, братството не знае какъв е резултатът от подадените молби и отношението на съответните висшестоящи места и лица по въпроса. За братството не е ясно каква ще бъде бъдещата съдба на това място, което се счита от всички ни като свято и се зачита и таксува от Комитета на вероизповеданията у нас като култово място със специално предназначение, почитано от „Бялото братство”, тъй като там е положен неговият създател.

При положение, че на времето Министерския съвет е решил полагаането на Учителя да стане на това място, то логично и законно е съответно решение за неговото бъдеще да се вземе днес пак от най-върховния управителен орган у нас – Държавният съвет, като се имат предвид изложените тук факти.

След изземването на салона на братството на Изгрева, със съгласие и разрешение от Комитета по вероизповеданията, общите братски събрания ставаха у домовете на братските ръководители. Така бе и у дома на покойния брат Иван Михайлов на бул. „Евлоги Георгиев” № 138. След неговата смърт, ръководството бе възложено на неговите сестри – Люба и Драга Михайлови. От преди две години, обаче, след разрушение на сградата им за нов строеж и преместването им да живеят в ж.к. „Дружба” братството не разполага със салон за общи братски събрания в София.

Като имате предвид изложеното до тук и от необходимостта от устрояване на общия братски живот за в бъдеще, в София в страната, ние си позволяваме, другари делегати на XI-я конгрес, Ц.К. на Б.К.партия и Правителството на Б.Н.Република, начело с др. Тодор Живков, да отправим към всички ви молба за разглеждане и решаване на следните въпроси, а именно:

1. Молим да се запази положението с гробното място на Учителя Петър К. Дънов на „Изгрева” и поддържането му от „Бялото братство”, като култово място. Също молим, да се признае по съответния ред гробното място на Учителя като исторически културен паметник на заслужил, прогресивен българин и изключителен културен деятел за развитието на българския народ и човечеството.

2. Да се даде право на юридическа личност на „Бялото братство” за в цялата страна, като се одобри съответен Устав на същото, в който да се уточнят за в бъдеще организационните, материални и финансови статутни на действие.

3. Като морална компенсация за иззетите братски имоти на Изгрева, ние Ви молим, да решите държавата да даде на „Бялото братство” в София салон за нуждите му.

4. Да се утвърди на „Бялото братство” в цялата страна правото на лятно лагеруване на членовете му в Рила планина, при 7-те рилски езера, избрано като най-подходящо климатически от Учителя П. Дънов още от 1929 година, от когото братството го ползва ежегодно.

Като ви излагаме казаното дотук, уважаеми другари, „Бялото братство” в България е дълбоко убедено, че почитаемият XI-ти конгрес на Б.К.Партия и другите визирани места и лица, ще вземат под внимание данните в представеното ви тук изложение-молба и ще има положително отношение към отделните въпроси.

Уверени в горното, Братството пожелава резултатни решения на Конгреса за благото на българския народ и за постигане траен мир, братство и единство с любов към цялото човечество!

Привет на К.П.С.С. и Б.К.П. – борци за мир, свобода и независимост на народите в целия свят!

София, февруари 1976 год.

За „Бялото братство” в България:

Отговорнички: 1.

2.

/Др. Михайлова/

/Л. Михайлова/

Членове:

1. Възкресен Анастасов: *подпис*

2. Желю Тонев: *подпис*

3. д-р Стефан Кадиев: *подпис*

4. Георги Йорданов: *подпис*

5. Ганчо Генчев: *подпис*

АМВнР, ф. 10, оп. 13, а.е. 141, л. 1-3. Оригинал. Машинопис.

№ 73

Писмо от ръководството на Бялото братство да председателя на Съюза на българските писатели с молба да бъде назначена комисия, която да даде мнение за публикуваните заглавия с автор П. Дънов и съдейства за преразглеждане на решението за тяхното инкриминиране

3 юни 1977 г.

Другарю Председател,

Молим да приемете настоящето като поздравление от наша страна, по случай предстоящия световен конгрес на писателите. Това събитие ни радва за честта указана на нашето отечество Народна република България.

Организирането и провеждането на такъв световен конгрес, разбира се, е отговорна работа, която съюзът ви с чест ще извърши. Все пак допускаме, че има един въпрос, който не сте предвидили. Желая да ви избавим от нежелано излагане, както в други случаи е имало при такива срещи и конгреси.

И така, минаваме към същината на настоящето ни писмо.

В България се роди и работи като просветите ПЕТЪР КОНСТАНТИНОВ ДЪНОВ /29.VI.1864-27.XII.1944 г./. Неговото творчество се състои от беседи и лекции, оригинални и пропити с мъдрост. Стенографирани при говоренето и отпечатани в повече от 120 тома. Неговите слушатели и последователи го нарекоха УЧИТЕЛЯТ, звание напълно отговарящо на дейността му сред българския народ.

За съжаление, по някакво недоумение, през 1945 година Министерството на информацията издава заповед за инкриминиране литературата на Петър Дънов! Съмнително е дали това става след проучване или е резултат на странично давление.

Жалко, че по време на „Култа на личността“ се извърши изземване и унищожаване на намерената такава литература, даже и в библиотеките на частни лица и то в цялата страна! Тия, които извършиха това нямаха предвид класическото правило, че

Оня, който е написал една книга, стои по-горе от този, който унищожаваша книгата!

От онова време изтече много вода, уважението към творческата мисъл и към книгите изобщо е на нужната висота. Тази заповед на онова Министерство на информацията се използва от някои органи на властта и ако открият книги от Петър Дънов, продължават да ги унищожават.

Всеки писател днес би се наскърбил безкрайно, ако неговите книги се унищожават, въпреки че написаното в тях има за цел издигане съзнанието на човека, внасят устрем за усъвършенстване.

След казаното дотук, другарю Председател, ние молим да се назначи комисия от български писатели, в която да има и учени запознати с обширната област, разглеждана в литературата на Петър Дънов. Тази комисия да се произнесе положително за неговото творчество и да се предложи и помоли нашата народна власт да отмени тази компрометираща заповед на въпросното Министерство на информацията. В комисията да се включат и двама души, които ще посочим, които познават литературата на Петър Дънов, това ще бъде за улеснение на комисията.

За да се има първа представа за ценността на това, което Петър К. Дънов е говорил и учил, прилагаме една негова беседа „Високият идеал“.

С надежда, че ще се вземе почин по повод настоящето писмо, оставаме с почитание и пожелание за успех на конгреса.

Ръководство на верска общност „Бяло братство“:

Др. Михайлова

Л. Михайлова

№ 74
Проектоустав на софийското братство

1980 г.

Правилник /кратък устав/ на общество „Бяло братство” - София

1. Обществото „Бяло братство” в София е съставено от приелите за свой мироглед учението на Учителя П. Дънов, участващите ревностно в живота на братския колектив и съобразяващи се с настоящия устав братя и сестри.

Учението на Учителя П. Дънов е изложено в многобройните негови беседи, в които се дават методите за чист, възвишен и природосъобразен живот.

2. Списъкът на братята и сестрите, съставлящи обществото „Бяло братство” се уточнява всяка година на редовното общо годишно събрание по предложение на Братския съвет. Съвместно от двете тела уточнен, този списък е валиден за годината след общото събрание, което го е приело и уточнило.

3. Ръководството на обществото „Бяло братство” се осъществява от общите събрания, от Братския съвет и от Съвета на стареите.

4. Общите редовни годишни събрания се свикват всяка година най-късно до края на м. март. Свикването се извършва от Братския съвет с писмена обява, съдържаща датата, часа и мястото на събранието, най-малко 2 седмици преди датата му. Ако не се явят най-малко $\frac{1}{2}$ част от списъчния състав, то събранието се отлага за след 2 /два/ часа от определеното време и се счита за редовно, какъвто и брой присъстващи да се явят.

Общите събрания се ръководят от избрано от тях бюро – председател и протоколчик, но се откриват от най-стария присъстващ брат или сестра.

Дневният ред на събранието се предлага от председателя на Братския съвет по поръчение на Братския съвет, но се уточнява от самото общо събрание. Решенията на общите събрания се вземат с явно или тайно гласуване /според както реши събранието/ и се считат законни, ако са подадени най-малко половината плюс един глас от присъстващите. Изменения на устава трябва да са одобрени от най-малко 9/10 от броя на присъстващите. Гласувания с писмени пълномощия се допускат, ако пълномощията се приемат за валидни от бюрото на събранието.

5. Извънредните общи събрания се свикват от Братския съвет, от Съвета на стареите или от събрани подписите на 2/3 от списъка на братята и сестрите с искане за общото събрание. Редът на свикване, както и ръководството на събранията са както при редовните такива. Дневният ред, обаче, се предлага от инициатора на събранието и се одобрява от самото събрание.

6. Братският съвет е постоянният ръководен орган на обществото. Той се състои от 3, 5 или 7 члена и се излъчва така: Общото редовно годишно събрание избира председателя на Братския съвет, който от своя страна привлича и определя останалите членове. Получилите след събрания председател двама най-много гласове са негови подгласници, заместващи го, ако се откаже или отпадне по някоя причина. Мандатът на Братския съвет е тригодишен.

Общобратското събрание приемащо този устав, може да се спре и приеме и този вариант за Братския съвет: Всеки 2 години по жребий влизат $\frac{1}{2}$ от членовете му и на тяхно място се избират нови членове, а при загуба на доверие целият състав трябва да се избере отново.

След като председателят състави съвета, в първото си заседание става конституирането, когато се избира секретар, касиер и др. така излъченият и конституиран се Братски съвет си изработва правилник за вътрешния си ред. Решенията си Братският съвет взема с висшегласие, когато е потребно гласуване. Председателят при гласуване в Братския съвет има два гласа. Ако е целесъобразно Братския съвет може да се устрои и по друг начин, като освен посочените длъжности избери и други такива.

В края на всяка година /най-късно до края на м. март/ Братският съвет свиква редовно общо годишно събрание, на което представя своя отчетен доклад. Общото събрание може да не одобри представения доклад и да не освободи Братския съвет от отговорност. В такъв случай Братският съвет е загубил доверието на събранието и е необходимо да стане нов избор на председател /а той да приобщи останалите членове на ръководството/. Избирането на нов председател трябва да стане на ново общо събрание, което трябва да се свика не по-късно от два месеца след оставката на Братския съвет. За това недоверие трябва да са гласували 9/10 от присъстващите.

7. Съветът на стареите се състои от бившите членове на ръководните тела на Братството в София. Този съвет се конституира по свое усмотрение и има следните функции: а/ Контрол на финансите на Братството; б/ помирява спорещи братя и сестри; в/ има право да свиква общи събрания, когато ръководството не прави това; г/ участва в заседанията на Братския съвет със съвещателен глас.

Настоящият устав влиза в сила непосредствено след неговото приемане.

Общи бележки

1. Несъобразяване с изискванията на този устав е достатъчно условие за изваждане от списъка на Братството неспазващия го.

2. В случай, че държавните органи не приемат и не одобряват някое решение или действие на общите събрания или на Братския съвет, тогава Братският съвет и Съветът на стареите се събират като едно тяло и решават въпроса с висшегласие, спазвайки духа на учението и изискванията на законите в страната.

3. До поемане работа на новоизбраното ръководство, старото такова запазва всичките си функции.

№ 75

Изложение от бившия член на Братския съвет и счетоводителя на Бялото братство Възкресен Анастасов до председателя на Комитета относно тежкото положение на общността с молба за разрешаване свикване на общо събрание за избиране на ново ръководство

9 септември 1981 г.

Другарю Председател,

Тъй като аз прекарах тежка операция на жлъчката и сега продължавам да лежа вкъщи, не ми е възможно да дойда лично при Вас и др. Цветков да разговаряме лично. Затова реших да Ви пиша настоящето писмо.

Отнася се въпроса за положението на в[ерска] о[бщност] Бяло братство в София и страната, защото до 9.IX.1944 год. в организационно отношение съществуваше едно братство в цялата страна и с едно ръководство, с участие и на членове от провинцията, от 7 члена посочени от Учителя Дънов по за една година или повече. Тогава имаше Братския съвет от 7 члена.

Аз мисля, че сега Братството трябва да има едно ръководство за цялата страна, където има сега отделни братства, самостоятелни в организационно и финансово отношение и отчетност, но в съгласуваност с братството в София в идейно отношение и други акции /общни национални събори, отиване през лятото на летуване в Рила или Витоша, личен контакт и др./. Това е задължителна практика в социалистическа България и за всички съюзи, обединения и др. от национален мащаб.

Тук аз искам да Ви обърна внимание, както от национален въпрос, така най-вече за управлението на софийското братство, което Вие считате като такова и за страната, без определени функции с такава цел. А именно: В Градския народен съвет има регистрация на братско ръководство от 7 члена в отдел „Ритуали”, в което число влизам и аз, като счетоводител на братството. Този състав на ръководството е работил цялостно през годините 1973 до 1976 включително, след което аз напуснах по лични причини. Замести ме покойният брат Димитър Кочев. Впоследствие от състава напусна и брат Желю Тонев – официално, неизвестно за мен по какви причини. Така че повече от 7 години братството като колективно предприятие /от национален мащаб/ се ръководи от двете сестри Драга и Люба Михайлови, без участието на другите му членове. Те не са свикали нито едно заседание на ръководството или Общо събрание през тези 7 години. Те сами си управлявали братството, като са подържали някаква връзка с Комитета на вероизповеданията само като са идвали да вземат разрешения за игрите паневритмия, които се играят всяка година от 22.III. до 22.IX., за честване деня на Учителя – 12.VII., смъртната му дата 27.XII. и други традиционни дни.

От разговорите ми с много от братята и сестрите и писменото ми изложение до сестри Михайлови и личен разговор с тях, виждам че нищо не е направено до сега за цялостно ръководство на братството. Научих се, че при Вас са идвали 4-ма души от сегашния състав на братското ръководство да искат създаването на ново братско ръководство в пълен състав, но Вие сте им отказали това под предлог, че на Вас са Ви достатъчни само двете сестри Михайлови за управителки. Аз считам това за неоснователно от Ваша страна, при наличността на счетоводно-отчетните закони у нас и че Братството има практика на 7-членно ръководство даже от преди 9.IX.44 година. При това в духа на чл. 51 от нашата Конституция и членове № 26 и 27 от Закона за вероизповеданията, а също и в духа на чл. 32 от Правилника за вътрешния ред на жилищните сгради, които също са колективи, срокът на мандата на ръководствата у нас не могат да бъдат за повече от две години. При изключение могат да бъдат с по-къс срок. А какво се получава при нас в Братството? Повече от 7 години управляват фактически двете сестри Михайлови, като не свикват нито управителен съвет, нито общо събрание за избиране на ново ръководство, в което може по закон някои достойни да се преизберат, нито за разглеждане на належащи въпроси от живота на Братството. Благодарение, че има едно „събиране” на членовете на паневритмията за игране само и да се „видят” помежду си, обаче без да се разглеждат текущи въпроси от живота на Братството. И на Вас е известно изложението на Братството до IX конгрес на Б.К.Партия от м. II.1976 година, с което ръководството на Братството искаше ред разрешения от държавата и от Вас, като за салон някъде в града или да се даде, като компенсация за изгрева, който се одържава някои място по на юг от Изгрева, та Братството да си построи само салон. Да се разреши подобрене гробното място на Учителя Дънов и др. Обаче до днес нищо рисмено не се е отговорило. Благодарение, че от Райсъвета неизвестно на мен и на повечето членове на Братството, по чие нареждане и с чии средства през миналата година се направи ограда на гробното място и изменение на лехите на мястото. Какво е казано на ръководството на Братството от никой не се знае, понеже не се уведомяват членовете от ръководството. Аз зная само отговора на искането на Братството до Комитета на културата за признаване личността на Учителя Дънов, като учен, философ и пр. под № 2208 от 5.VIII.1976 год. на Комитета на културата, с което се признава гробното място на Учителя Дънов като паметно, че друг документ не могат да издадат и че не могат да построят паметник, поради тяхната многочисленост в страната. На това писмо отговорихме, че Братството не е искало паметник, още повече, че Учителят Дънов приживе е оставил като завет на учениците си над гроба му паметник да не се строи.

Членовете на Братството трябва само да благодарят сърдечно за направеното на гробното място на Учителя, тъй като това не е дело на Братството и че от братската сметка в Д.С.Каса не са теглени суми за такава цел. Създателят на Бялото братство у нас, за организацията му и за повечето от 7000 говорени, а не писани беседи на учебните класове, в съборите, на Рила и Витоша и всяка неделя от 10 часа за гражданите, действително заслужава, както Братството, така и държавата и други съответни институти, да направят всичко за негова прослава в България и в света. Аз не зная друг

учен от времето на Христос до днес да е изнесъл пред света своите знания, освен писани, като са се ползвали от други автори. А при Учителя Дънов имаме тъй нареченото живо слово, със знания, в стил и форма, на която се чудят днес много учени. Щастливи са тези, които имаха възможността лично да го виждат и слушат незаменимото слово. Бъдещето ще си каже думата! Това е „новото богомилство” на България, както говорят много, с разлика, че тогава богомилите се бориха срещу държава с византийщина и феодалите – поробители на народа, както и против църквата с езически ритуали, а не със закона на Христос – любов между човеците. Днес Братството се намира в социалистическа България, с общочовешки идеали, за които се борят днес всички социалисти в света, против войната и за вечен мир върху планетата. Следователно няма причини за да не се урегулира съществуването и правилното уреждане на всички въпроси на Братството за пълноценен живот в рамките на законите.

Братството не е никакъв „дъновизъм”, за което и Учителя е против. Неговите последователи не само у нас, а във Франция /хиляди/, Америка, Бразилия, Калифорния, Белгия, Чехия /чешките братя с Ян Хус, изгорен от папския съвет на клада/, Япония и др. Международният интерес към Братството и живота на Учителя и учението му у нас е много голям през последните години и посещенията са постоянни, но за съжаление ние не можем да им покажем нищо друго освен гробното място и лични приказки. След 22.IX. няма да може и паневритмия да се покаже. А от какво голямо значение е за нашата малка България „да се роди такъв мъдрец и да се създаде такова учение и движение с братства в цялата страна”, които са живели и още продължават живота си, като колективи. Не зная защо след като у нас е позволено съществуването на Бялото братство, като законна верска общност, членовете на същото до 9.IX.44 год. бяха повече от 50 000 души, сега е в положение да няма редовно и пълно ръководство и пълноценен живот в цялата страна. Аз мисля, че при духа на социалистическата общественост и свобода по смисъла на Конституцията и Закона за вероизповеданията и така широко популярната дейност на отделните идейни и културно-просветни фактори, които съдействат и на всички обществено полезни организации, защо положението на ръководството на Бялото братство се държи в такова положение на пасивност.

Не мога да не Ви кажа случая, че на 7.IX.1980 год., партиен член на О[течествения] фронт, на събранието на ОФ и партийно такова, организирано в кв. Изгрев в присъствието и на членове на Братството – отечественофронтовци, се е изказал много ласкаво за Бялото братство от преди 50 години, особено до 9.IX.44 год. когато на Изгрева са се укривали десетки нелегални комунисти – партизани и приходящи такива, които са се хранили безплатно на братски стол за хранене на едно място с Учителя Дънов /на масите на двора/ /четете статията на проф. Гочо Грозев „Где да ида?” в бр. на Литературен фронт от 20.I.1977 год./

Учителят Дънов е укривал др. Георги Димитров, неговата сестра Елена Червенкова, все на ул. Опълченска № 66, където са живели под един покрив с др. Георги Димитров /къщичката е запазена и да сега, като музей на др. Г. Димитров – скоро публикувана във в. Раб[отническо] дело/. Брат

Тодор Стоименов е укривал също брата на Г. Димитров Тодор повече от три месеца, спали са в едно легло и като излязъл от Стоименови, полицията го залавя и ликвидира. А да не говорим за братята и сестрите от провинцията, които също били ятаци на партизани. И аз съм един от тях. В Тополовград 10 години заедно с още 4 приятели прекарвахме нелегални през Сакар планина в Турция. Скривалище беше единствено моя дом. Криехме ги в гардеробите и мазетата. Такъв беше покойният Йовко Карабоюков, а и до сега получавам благодарствени писма от Кирил Илиев от Варна ж.к. „Чайка”, бл. 5, вх. А, ап. 51 и имах честване в Тополовград, като почетен гражданин с позлатена значка. Всичко вършихме за човека. Казахме го след 9.IX.44 год. Аз бях учител в Тополовград.

Ще Ви цитирам пасажи из беседи от Учителя Дънов „Новият човек”, стр. 21: „Като пътувах из България /11 години е изследвал черепите на българите, като френолог/ най-много добро ми правеха комунистите. Свещениците ме хулеха и клеветяха /цар Фердинанд го е интернирал във Варна/ и говореха лошо за мен, пращаха хора да ме шпионират. Защо? Не можеха ли те сами да дойдат при мен? Ако България приеме моето учение, ще стане велика държава, а ако го отхвърли ще пропадне. Не плаща ли България репарации 2 000 000 000 долара след първата война?

Новото Учение е за всички, а не само за България. /Това се вижда от световния интерес към учението на Учителя/ Учението учи, че всички хора са братя и сестри помежду си и не трябва да се изнудват. Те трябва да се обичат един други с голяма любов. Тя съгражда дома, семейството, обществото и държавата. Един е Господ – Бог на любовта. Само Бог е свят. Божията мъдрост, божията любов и божията истина трябва да се приеме от човечеството. Това трябва да приемат и свещениците и проповедниците на религиите. Това е истински живот. Това е божествена наука за живота, с права мисъл, чувство /чисто/ и воля за доброто за всички хора на света.”

Толстой се провикна в Русия: „Не мога повече да мълча!” До това положение и състояние дойдох и аз! Не мога повече да търпя безредията, които виждам в Братството.

С горното изложение тук, моля Комитета по вероизповеданията и Комитета за култура у нас а се съгласуват и да се даде съответно разрешение на Бялото братство у нас за свикване на общо годишно събрание и да се избере редовен ръководен орган, за да функционира законно в София и в цялата страна. В ръководството да се включат и 2 или 3 члена от братствата от провинцията, които ще прихождат за заседания. Така Братството ще има възможност за реален, действен живот цялостно, както изисква Конституцията и специалният Закон у нас, съгласно техните принципни изисквания, като обществени единици.

Моля, това писмо да се прочете от сестра Драга Михайлова пред всички присъстващи на паневритмията за сведение, ако почитаемия Комитет на вероизповеданията разреши това за да се предприеме инициатива за свикване на евентуално общо събрание за избиране на ново ръководство. Братството трябва да живее цялостен живот.

Като считам, че горното е в рамките на законно належащото и възможното, моля Комитетът за вероизповеданията и Комитетът за

културата да решат въпроса в положителен смисъл за живота на братството. Това се налага от живота!

С почитание:

В. Анастасов

АМВнР, ф. 10, оп. 14, а.е. 300, л. 1-5. Оригинал. Машинопис.

№ 76

„Слово за Събора на Великото Всемирно Бяло братство (19-21 август 1983 г.)”

19 август 1983 г.

Б О Ж И Я Т М И Р

Известно е, че ХРИСТОС призова само трима от Своите ученици - Петър, Йоан и Яков да бъдат свидетели на величествената среща с големите пророци на древния Израил – Мойсей и Илия. А през това време и двамата бяха жители на невидимия свят, но живо и дейно следваха ХРИСТА в Неговия свещен път и с чувство на отговорност към изключително тежката Му съдба, дойдоха да Го подкрепят в предстоящото драматично изпитание – кръстната смърт, като край на физическите страдания и начало на в ъ з к р е с е н и е т о, като най-голямо и значимо явление в пътя на великия живот.

Какъв е бил отзвукът в душите на тримата ученика, след като с възхита са наблюдавали лъчезарните образи на прочутите израилски пророци и след като са дочули водения разговор с ХРИСТА, проличава от чистосърдечната им молба – да построят палатки за небесните гости, за да продължат по-дълго необичайната среща и да се радват повечко време на красотата и великолепието на това изключително явление на Ерусалимската школа. Разбира се, палатки те не построиха, но по-късно успяха да отбележат в страниците на ХРИСТОВИЯ летопис, Преображението като небивало тържество на ДУХА ГОСПОДЕН, което и до днес се чествува като най-светъл празник на Християнството.

В последствие, след възкресението, мнозина от Христовите ученици имаха духовни срещи с НЕГОВИЯ ДУХ. Те преживяха със свещен трепет свящото Му присъствие, приемаха с любов Неговото Слово и с небивало вдъхновение и вяра продължаваха да работят за въдворяване на Царството Божие в Дух и Истина. Така Преображението Господне стана начало на най-светли пориви за мирни дни. За тези духовни прояви и сега четем в Деянията на Апостолите, а Откровението на ЙОАН и до днес остава най-подробно описаната среща с Божествените Духове, разказана с езика на библейската символика.

УЧИТЕЛЯТ бе верен на Христовите принципи и традиции. Той продължава свещената връзка с Ангелските Йерархии и в цялото почти половинвековно дело. Той говори на родния ни език за изявата на Божествения ДУХ, ту с библейската символика, ту с неподражаемо откровение и много често вдигаше завесата на това чудно присъствие и

назоваваше имената на лъчезарните гости от далечните светове, за да разберем и ние, кои са пратениците на Небето, и какъв е смисълът и значението на великото единство и хармония между нас, жителите на този свят и БОЖЕСТВЕНИТЕ СВЕТЛИ ДУХОВЕ. Това УЧИТЕЛЯТ всякога откриваше в безчислените беседи и разговори, ала най-вече, когато посещаваше нашите планини: Рила, Родопите, Стара планина и Витоша и най-подир в Софийското селце Мърчаево, което Той нарече Светляево. Разбира се, всички, които сме придружавали УЧИТЕЛЯ, с чисто сърце можем да кажем, че със затаен дъх слушахме Неговия разказ за СИНОВИТЕ БОЖИИ, но и ние пожелавахме това щастливо време да продължи и никога да не се прекъсне. Така и ние разбрахме, че слизането и възлиза-нето на БОЖЕСТВЕНИТЕ ДУХОВЕ и общуването с тяхната мъдрост и любов са най-добър израз на Божественото благословение.

Ето такива бяха бележитите духовни срещи - наречени от УЧИТЕЛЯ сборни дни. От първия събор във Варна през 1899 г., до наше време. И за напред сборните дни ще бъдат дни на победа на Божествения ДУХ. Това е известно на всички знайни и незнайни ученици, последователи и съмишленици на Новото Учение. Те винаги са се събирали и ще се събират в името на свещения завет на УЧИТЕЛЯ, за повече Мир и Радост, за повече Правда и Истина, за повече братолюбие тук, на земята, както е горе на Небето. Сборните дни, това са слънчевите моменти в нашия духовен живот.

Днес, в крайните дни на този век на тотална кармична развръзка, присъствието на СВЕТЛИТЕ БОЖЕСТВЕНИ ДУХОВЕ, водени от УЧИТЕЛЯ, е повече от необходимо, защото само с тяхното съдействие и крепка десница, цялото човечество ще бъде изведено към желаното просветление и зазоряване на новия слънчев ден на МИР и РАДОСТ, на ЕДИНСТВО И ХАРМОНИЯ.

Пожелаваме на всички братя и сестри, пожелаваме на всички народи по лицето на земята да пребъде БОЖИЯТ МИР и БОЖИЕТО БЛАГОСЛОВЕШЕ.

ЧЕСТИТ СЪБОР!

19.VIII.1983 г.

София

Поздрав на всички братя и сестри

ОТ РЪКОВОДСТВОТО НА БЯЛОТО БРАТСТВО В СОФИЯ

АМВнР, ф. 10, оп. 13, а.е. 715, л. 9-10. Копие. Машинопис.

№ 77

„Наряд за отпразнуване на Събора на Бялото братство в България 19-21 август 1983 год.”

19 август 1983 г.

Начало 6 /5/ ч. сутринта, а за София 7 /6/ ч. на мястото на Учителя.

19 август – Преображение Господни петък – първия ден

I. Размишление върху свещената формула: „В изпълнение Волята на Бога е силата на човешката дума.”

1. „Благословен Господ Бог наш” – песен
2. Добрата молитва
3. Молитвата на Царството
4. Прочит на Евангелията:
  - а/ Матей, гл. 17, ст. от 1 до 9 вкл.
  - б/ Марка, гл. 11, ст. от 1 до 10 вкл.
  - в/ Лука, гл. 12, ст. от 8 до 12 вкл.
  - г/ Йоана, гл. 15, ст. от 10 до 16 вкл.
5. „Духът Божий” – песен
6. Беседа от Учителя: от томчето „До им дам живот”, съборни беседи 1936 год., беседата „Да им дам живот” – от стр. 18 „Сега започнете...” до края стр. 22.
7. „Каж ми Ти, Истината” – песен
8. Слово за събора
9. „Бог е Любов” – песен
10. Молитвата на Братството
11. Отче наш
12. „Божият Мир и Божието Благословение да залее цялата земя”
13. Мото: „Да се прослави Бог в Бялото братство...”
14. „На Учителя покорен” – песен

II. 1. През деня да се прочете 24 гл. от Матей и да се размишлява върху нея.

2. Да се посетят болни братя и сестри
3. Да се извърши поне едно добро дело

III. Паневритмия, гдето има условие

IV. Братска вечеря в 18 /6/ ч., за където има разрешение, с повторение на сутрешния наряд, без беседата и словото.

20 август, 1983 г. – събота – втори ден

Начало 7,15 ч. сутринта на полянката на Паневритмията

1. „Вдъхновение” - песен
2. Добрата молитва
3. Добрият път – Молитвата на ученика
4. „Благославяй, душе моя, господата” – песен
5. от Евангелието: Първо Съборно Послание на Свети Апостол Йоана Богослова – глава първа
6. „Когато Любовта царува, смут не става” – песен
7. Отче наш
8. „Да се прослави Бог в Бялото братство...”

